



UiT Norges arktiske universitet

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning

Nyhetsformidling for barn

En sosiologisk undersøkelse av Supernytts fremstilling av det norske samfunn

Jon Egil Larsen

Masteroppgave i lektorutdanning for trinn 8 – 13 – master, SOS- 3981, mai 2021

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
Kapittel 1 – introduksjon.....	5
Problemstilling og forskningsspørsmål	5
Oppgavens relevans.....	6
Tidligere forskning	7
Oppgavens struktur	7
Kapittel 2 – Teori	9
Funksjonalismen.....	9
Generelt om funksjonalismen.....	10
Funksjonell differensiering	11
Kobling til oppgaven	13
Konfliktteori	15
Generelt om konfliktteori	16
Konfliktdimensjoner.....	17
Kobling til oppgaven	19
Analyseredskap	20
Kapittel 3 – Metode.....	22
Valg av metode.....	22
Alternativ metode	23
Dokumentanalyse	23
Styrker og svakheter med denne metoden.....	24
Fremgangsmåten	25
Supernytt og kriterier for utvalg av programmer	26
Hva jeg har gjort.....	28
Hvordan behandlet jeg dataene for analyse?	29

Hvordan analyserte jeg	29
Etiske hensyn.....	30
Kapittel 4 – empiri.....	31
Supernytt	31
Gjennomgang av supernyttsendingene - analyseredskap.....	32
Analysetabellen	33
Kapittel 5 – Analyse.....	41
Del 1 – Tendensene i Supernytts fremstilling av samfunnet.....	41
Arenaene.....	42
Harmoni eller konflikt.....	43
Konfliktdimensjonene i samfunnet	45
Del 2 – Forklaring på tendensene.....	46
Tendensene.....	46
Forklaringsfaktorer.....	47
Forklaringsforslag	50
Del 3 – Oppsummering og konklusjon	56
Kapittel 6 – avslutning	58
Svarene på forskningsspørsmålene	58
Spørsmål nummer 1	58
Spørsmål nummer 2	59
Spørsmål nummer 3	59
Spørsmål nummer 4	59
Oppgavens konklusjon	60
Veien videre	61
Litteraturliste	62
Supernyttepisoder:.....	63

Kapittel 1 – introduksjon

Denne masteroppgaven er en sosiologisk oppgave skrevet som den avsluttende delen av en lektorutdanning ved universitetet i Tromsø. Temaet for denne oppgaven er nyhetsformidling for barn. For meg er temaet interessant i seg selv, men også i forbindelse med min utdannelse. Jeg utdanner meg til lærer i sosiologi, og dette temaet er god kombinasjon av mine interesser. For den sosiologiske interessen vil jeg kunne studere hvordan samfunnet blir presentert gjennom nyheter. For interessen for læring kan jeg studere hvordan informasjonen blir behandlet for målgruppen barn. De barna jeg skal undervise er hovedsakelig i aldersgruppen 13 – 18 år, mens nyhetene jeg skal studere er laget for en målgruppe på 8 – 12 år. Dette betyr at bildet av samfunnet disse barna potensielt sitter med når jeg begynner å undervise potensielt sett er tett knyttet til disse nyhetene. Skolen er mest sannsynlig den viktigste kilden til informasjon for barn, men media har blitt en god konkurrent på dette punktet. Det er blitt flere av disse nyhetskanalene for barn, men jeg kan ikke se på alle. Jeg har valgt NRKs program Supernytt, og det er to grunner til dette. Den første er at programmet er etablert og en av de største formidlerne av nyheter for barn. Den andre grunnen er at det tilhører NRK, som er Norges egen kringkastingskanal. Dette punktet gjør det ekstra interessant, fordi det sier litt om hvordan *Norge* ønsker å fremstille *Norge* for barn.

Oppgaven vil svare på om Supernytt gir en representativ fremstilling av samfunnet. Gjennom mitt forskningsarbeid vil jeg se om det er deler av samfunnet som barn ikke blir introdusert for, eller om noen deler av samfunnet blir presentert i større grad enn andre. Jeg vil også se på hvordan delene blir presentert med tanke på innhold, og om det er konflikter, hvilke konflikter som kommer til syne. På denne måten vil arbeidet mitt kunne svare på hvilket bilde som blir skapt av samfunnet gjennom Supernyttsendinger. Når jeg har sett hvilket bilde som blir skapt, blir spørsmålet om dette bildet svarer til bildet sosiologien har gitt av det norske samfunnet.

Problemstilling og forskningsspørsmål

Tema for denne oppgaven er altså nyhetsformidling for barn, med utgangspunkt i Supernytt. Med nyheter som barn som tema, ønsker jeg å svare på følgende avgrensede problemstilling:

Hvilket bilde av det norske samfunnet blir barn presentert for gjennom Supernytt?

La meg utdype problemstillingen litt. For det første er det fremstillingen av *det norske* samfunnet oppgaven dreier seg om, ikke hvordan Supernytt fremstiller utlandet. Med *bildet* mener jeg måten Supernytt fremstiller de forskjellige delene og innholdet i samfunnet på, slik at vi gjennom å se programmet sitter igjen med Supernytts versjon av det norske samfunnet. For å best svare på problemstillingen min, har jeg valgt ta utgangspunkt i følgende *forskningsspørsmål*:

1. Hvilke *deler* av samfunnet blir fremstilt i Supernytt?
2. Hvordan blir *innholdet* i disse delene synliggjort gjennom sendingene?
3. Hvilke overordnede *tendenser* i fremstillingen av samfunnets deler og innholdet finnes i Supernytts fremstilling av det norske samfunnet.
4. Hvilke *faktorer* kan forklare disse tendensene?

Ved svare på disse spørsmålene vil jeg ha grunnlag for å si noe hvilke deler, og hvilket innhold i disse delene som kommer til syne i Supernytts sendinger, og hvordan delene blir fremstilt. Dette vil gi meg svar på hvilke tendenser Supernytt har for å fremstille samfunnet. Dette vil være det korte svaret på problemstillingen min. Det lengre svaret, og dannelsen av et litt dypere bilde av samfunnet, vil avhenge av å forklare hvordan tendensene i Supernyttsendingene kommer av. For å svare dette vil jeg ta utgangspunkt i produktet som skal analyseres, altså Supernyttsendinger. Jeg er ikke opptatt av intensjonene til Supernyttredaksjonen, eller fortolkningen seerne av Supernytt sitter igjen med etter å ha sett programmet. Det er det faktiske *bildet av samfunnet* basert på produktet, og i denne sammenheng er produktet de sendingene som blir vist på TV eller på nett, ikke senderen eller mottakerne.

Oppgavens relevans

Hvorfor er nyhetsformidling for barn et viktig og relevant tema? Svaret på dette vil jeg dele inn i tre deler. Den første er *politisk og samfunnsmessig relevans*. For barn er trolig skolen vært den viktigste informasjonskilden til hva som skjer i samfunnet. Flere og flere skoler introduserer Supernytt eller andre nyhetskilder som er rettet mot barn i undervisningen. Gjennom nyhetskanaler rettet mot barn er nyheter i seg selv, og som en forlengelse av skolen blitt en konkurrerende informasjonskilde om samfunnet for barn. Derfor er det viktig å se på om denne konkurrenten gir et representativt bilde av samfunnet.

Den andre er *faglig relevans*. Den faglige relevansen er knyttet til *media* som en viktig arena i samfunnet, og *barn* som en viktig gruppe i samfunnet. Oppgaven min er relevant i forbindelse med hvordan media klarer å nå denne gruppen når det kommer til nyheter. Det er forsket tidligere på temaet *nyhetsformidling for barn*, men lite på hvilket norsk samfunn som barn blir presentert for. Den tredje og siste er *personlig relevans*. Den personlige relevansen for oppgaven handler hovedsakelig om at jeg utdanner meg som lektor og vil undervise barn i samfunnsfag. Nyheter vil på denne måten, og i en positiv forstand, være en konkurrerende kilde for informasjon for barn. Samtidig kan jeg selv bruke disse nyhetene til å informere meg selv om hva barn vet, eller som et felles informasjonsgrunnlag til å bygge undervisningen rundt. Min interesse for temaet i har nok derfor forbindelse med at jeg skal jobbe med unge mennesker og være deres lærer i forskjellige samfunnsfag. I likhet med Supernytt, vil jeg lære dem om hva som skjer i samfunnet, og i noen tilfeller kan Supernytt, i likhet med TV2 Skole, bli brukt i undervisningen i skolen. Selv om målgruppen til Supernytt er akkurat under den aldersgruppen lektorutdannelsen retter seg mot, vil Supernytt være en av kildene til det samfunnsbildet elevene kommer inn i ungdomsskolen med. På denne måten er min oppgave et relevant tilskudd i forbindelse med lektorutdannelsen.

Tidligere forskning

Det er gjort en god del forskning når det kommer til barn og nyheter. For eksempel har det blitt forsket på journalistiske vurderinger i forbindelse med barn som målgruppe (Ødegaard, 2013), det er gjort en casestudie av Supernytt som nyhetsformidler (Holann, 2013) og også undersøkelser av forholdet mellom læreren og Supernytt som nyhetsformidler (Nordal, 2019). Min forskning ser det hele i et litt annet lys. Det jeg skal forske på er om hvordan samfunnet blir presentert for barn. Altså, er det deler eller innhold i det som Supernytt helst vil vise for barn eller som vi ekskluderer for barn? Denne vinklingen er det ikke lett å finne tidligere forskning på.

Oppgavens struktur

Før jeg går i gang med selve oppgaven, vil jeg kort si hvordan oppgaven er strukturert, og litt om hva jeg skal skrive mer om.

Kapittel 1 er det kapitlet hvor jeg redegjør for forskningsspørsmålene og hva jeg skal gjøre i denne oppgaven.

Kapittel 2 handler om teorien som er lagt til grunn for å forklare samfunnet vi lever i. Der har jeg tatt utgangspunkt i funksjonalismens begrep om funksjonell differensiering og samfunnets inndeling i arenaer, og konfliktteoriens syn på samfunnet som noe som drives av konflikt og dominans mellom mennesker og grupper. Basert på teoriene lager jeg et analyseverktøy som skal hjelpe meg i å samle inn data fra Supernyttsendingene.

Kapittel 3 handler om metoden *dokumentanalyse* som jeg har brukt for forskningsarbeidet mitt. I dette kapitlet presenterer jeg planen for forskningen og innsamlingen av data, og hvordan jeg skal gå frem for å analysere empirien, slik at jeg kan svare på forskningsspørsmålene og problemstillingen.

Kapittel 4 handler om dataen som er samlet inn. Her går jeg gjennom representativiteten av delene i samfunnet og innholdet i delene med tanke på harmoni eller konflikter, og om det er konflikter, hva dreier de seg om. Dette er på bakgrunn av utvalget av Supernyttsendinger oppgaven baserer seg på.

Kapittel 5 er analysen av empirien. Her ser jeg om det er noen tydelige tendenser som kommer til syne på bakgrunn av Supernytts fremstilling av det norske samfunnet, og representativitet av delene i samfunnet og innholdet i disse delene. Jeg introduserer også faktorer som kan forklare disse tendensene.

Kapittel 6 er oppsummering og konklusjonen av forskningsarbeidet mitt. Her går jeg gjennom det som er gjort og hva jeg har funnet ut, og viktigst av alt vil jeg komme med et svar på problemstillingen min.

Kapittel 2 – Teori

I dette kapitlet skal jeg presentere det teoretiske grunnlaget jeg skal bygge oppgaven på. Først skal jeg presentere de teoriene jeg skal bruke, deretter skal jeg bruke teoriene for å lage et analyseredskap som skal hjelpe meg til å samle inn og analysere empirisk data. Teoriene jeg skal se på i oppgaven er funksjonalismen og konfliktteori. Disse teoriene blir ofte sett på som konkurrenter, men begge sier noe viktig om samfunnet. Funksjonalismen er opptatt av det som fungerer i samfunnet. Konfliktteorien på sin side er opptatt av det som skaper konflikter. Min oppgave skal ikke dreie seg om hvilke teorier som passer best til dagens samfunn, men de skal begge brukes til å beskrive forskjellige dimensjoner av samfunnet. Disse teoriene beskriver nemlig viktige, men forskjellige aspekter med dagens norske samfunn. Ved å slå de sammen vil man dermed få et relativt generelt bilde av samfunnet som helhet. Altså, både hvordan samfunnet er delt inn, men også sentrale deler av innholdet i samfunnet. På denne måten kan jeg vurdere representativiteten av samfunnet som er presentert i Supernytt i forhold til det generelle samfunnet som kommer til syne gjennom sammenslåing av teoriene.

Nå skal jeg gå gjennom teoriene. Først vil jeg gå gjennom *funksjonalismen*, som jeg skal bruke for å danne et bilde av hvordan det norske samfunnet er strukturert, altså hvilke arenaer som er de viktigste. Deretter vil jeg gå gjennom *konfliktteorien* som skal være med å forklare innholdet i disse arenaene. Til slutt vil jeg presentere analyseredskapet jeg har laget. Dette er i form av et skjema, og vil være basert på begge teoriene. Målet med skjemaet er å kunne kategorisere nyhetene i Supernytt slik at de faller innenfor den funksjonelle (arenaer) og konfliktteoretiske (innhold) beskrivelsen av samfunnet.

Funksjonalismen

For å kunne analysere hvilke deler av det norske samfunnet som kommer til syne gjennom Supernytt, trenger jeg først en teori som sier noe om hvordan samfunnet vi lever i er delt inn. Derfor har jeg valgt funksjonalismen og dens begrep om funksjonell differensiering. Dette begrepet er relevant fordi det sier noe om hvilke deler den norske samfunnshelheten består av. Altså, at samfunnet består av ulike arenaer. Her vil jeg først si litt generelt om hva som kjennetegner funksjonalismen og deretter gå inn på begrepet funksjonell differensiering og

hvordan teorien passer til det norske samfunnet. Til slutt vil jeg vise hvordan jeg skal gjenkjenne og knytte teorien til det empiriske arbeidet.

Generelt om funksjonalismen

Sosiologisk funksjonalisme kan forklares gjennom tre begreper. Disse er *holisme*, *funksjon* og *integrasjon* (Aakvaag, 2008, s. 41-42).

Holisme handler om at delene samfunnet består av må sees i lys av samfunnet som helhet. Dette betyr at hvis man skal studere helsevesenet i et samfunn må man først vite hvilket samfunn det er snakk om. Det holistiske synet skjer på alle av samfunnets nivåer, eller sagt på en annen måte, *helheten* kan variere. For eksempel er helsevesenet en del av helheten «det norske samfunn» men helsevesenet i seg selv består også av deler som sykehus og avlastningssenter. Delene må også forstås i lys av hverandre. Økonomi, familie og helsevesenet er ofte flettet sammen. Koster for eksempel keisersnitt mer enn en vanlig fødsel, og hvem skal betale dette? Hvorfor skal samfunnet ta seg råd til dette? Svaret kan man få, ifølge en holistisk tankegang, hvis man ser på helheten i samfunnet. I dette tilfelle kan det være at vi trenger sunne og friske barn som kan holde hjulene i gang.

Funksjon, derav navnet funksjonalisme, handler om hvilke oppgaver som blir opprettholdt av delene og menneskene i samfunnet. Funksjonalistene er interessert i å forstå funksjonen til samfunnets mange ulike deler. For eksempel holder helsevesenet oss friske slik at vi kan være aktive og ytende aktører. Det er tross alt aktørene som utfører samfunnets nødvendige oppgaver. På denne måten blir funksjonene til delene nødvendig ikke bare for å holde menneskene som lever i det friske, men for å sørge for at samfunnet ikke kollapser.

Integrasjon handler om at aktørene blir oppfostret gjennom sine roller i samfunnslivet til å handle slik samfunnet forventer. Gjennom institusjonalisering (aktørens opplæring av roller, verdier og samfunnsnormer i møte med samfunnets ulike deler) og internalisering (at aktøren adopterer disse rollene, verdiene og samfunnsnormene som sine egne) formes aktørene slik at de selv reproducerer det samfunnet de tilhører. Integrasjon er det som sørger for at samfunnet klarer å reproducere seg selv, slik at nye generasjoner tar over for den forrige.

Funksjonell differensiering

Undersøkelsen min vil ta utgangspunkt i funksjonalismens begrep om *funksjonell differensiering*. Med å bruke begrepet funksjonell differensiering ønsker jeg å peke på hvilke deler det norske samfunnet består av, og hvordan de fungerer sammen. Forskjellige sosiologer deler samfunnet inn i forskjellige deler, men poenget for inndelingen er de samme. Samfunnets deler er autonome og ivaretar en spesifikk funksjon for samfunnet, men de er likevel forbundet gjennom fellesskapet (holismen) (Hagen, 2006, s. 91). Et funksjonelt differensiert samfunn er et samfunn hvor samfunnets deler er *differensiert* (delt inn) etter *funksjonen* de har. Delene samfunnet er delt i har blitt kalt blant annet *sferer, felt, sektor og institusjoner*, jeg vil bruke begrepet *arena*. Som sagt ivaretar hver arena sin spesifikke funksjon (oppgave), som er nødvendig for samfunnet. For eksempel ivaretar arenaen *utdanning* forskjellige oppgaver som alle har som funksjon å utdanne mennesker. For eksempel er en barnehage, en barne-, ungdoms- og/eller videregående skole, en del av arenaen *utdanning*. Sykehus, apotek og sykehjem tilhører arenaen *behandling* og har som funksjon å gjøre syke mennesker friske. Forskjellige sosiologer arbeider med forskjellige inndelinger av og antall av arenaer, men det er i hovedsak enighet om hvilke som er de viktigste. Durkheim som er en av teoriens pionerer, regnet *familien, religionen, staten og økonomien* som de fire viktigste arenaene (Schieffloe, 2011, s. 41). Parsons omtalte omtrent de samme fire arenaene som Durkheim gjennom sitt AGIL-skjema, mens Niklas Luhmann, som jeg særlig skal basere meg på, spisset ideen/kriteriene om arenaer betydelig og endte på ti arenaer. Til tross for en avansert teori om kommunikasjon, er Luhmanns kriterier for å kunne kalle noe en arena er i hovedsak ganske enkle, og det er med et Luhmannsk perspektiv jeg vil se på arenaene i. Luhmanns kriterier er i korte trekk delt inn i *funksjon* og *kommunikasjonskoder*.

Funksjon. En arena skal ivareta nødvendige oppgaver for samfunnsmedlemmene. Arbeidet som blir gjort innen den samme arenaen har like *funksjoner* for samfunnet. For eksempel jobber tannleger å kirurger mot den samme funksjonen, nemlig å sørge for at folk er fysisk friske. Det samme gjelder fysioterapeuter og sykepleiere. Alle disse havner under arenaen *behandling*. Økonomer, aksjemeglere og selgere vil havne under arenaen *økonomi*, siden funksjonene til disse arbeidsgruppene handler om nettopp økonomisk vekst og handel. Det avhenger altså av funksjonen til en arbeidsgruppe, og det er derfor viktig at det går en tydelig skillelinje mellom funksjonene.

Kommunikasjonskoder. Hvor slutter en arena? Luhmann mente at systemer (*arena* i dette tilfellet) består av kommunikasjon, og at de bare overlever fordi de kontinuerlig reproduserte grensen mellom seg og omverden (Aakvaag, 2008, s.235). Grensene er i Luhmanns tilfelle språket arenaene snakker. Andre sosiologer har brukt benevnelsen kode. For eksempel er kodene til arenaen behandling *syk/frisk*, økonomien bruker kodene *profitt/tap* og retten *lovlig/ulovlig* (Aakvaag, 2013, s. 98). Grensene mellom arenaene er derfor skillett mellom kodene de forskjellige arenaene bruker. Med reproduksjon mente Luhmann at hvis for eksempel behandling sluttet å definere for seg selv hva som var syk eller frisk, kunne ikke arenaen lengre sørge for å gi den rette behandlingen for å gjøre syke mennesker friske. Arenaen ville slutte å utføre sin funksjon og kollapse.

I denne oppgaven ha med en mest mulig dekkende oversikt over de arenaene som finnes i det norske samfunnet. Derfor vil denne oppgaven ta utgangspunkt i Luhmanns fremstilling av arenaer, og fremstillingen gjort av Aakvaag (2013) i boken Frihet: et essay om å leve sitt eget liv. Den sistnevnte er valgt fordi den nettopp er brukt for å gi en fremstilling av det norske samfunnet. Med å ha et så dekkende utvalg som mulig, vil jeg kunne si hvilke arenaer som er trukket frem i Supernytt, og hvilke som *ikke* er det.

Arenaene

For å ha et godt analytisk utgangspunkt, ser jeg det som fruktbart å gjøre en undersøkelse basert på arenaene som passer mest overens med det norske samfunnet. Jeg vil se på fjorten arenaer i denne oppgaven, hvor tretten av dem er hentet fra Aakvaags (2013) fremstilling. Den siste, nummer fjorten, er arenaen *transport* som jeg vil forklare litt nærmere, slik kan jeg også illustrere logikken i skjemaet.

Arenaen *transport* har som funksjon å frakte for eksempel mennesker, post og varer fra et geografisk område til et annet. Typiske rollene for denne arenaen er sjåfør, pilot, konduktør, passasjer, mottaker eller bud. Arenaen tror jeg kan bli relevant i min undersøkelse på grunn av publikumet til Supernytt. Dette er i hovedsak barn i 8-12 års alderen, som ikke har sertifikat og som derfor ikke kan frakte seg selv over lengre avstander. Vei- og værforhold som kan føre til forsinkede skolebusser er derfor en potensiell relevant nyhet for denne gruppen. I tillegg er undersøkelsen min basert på nyhetsåret 2020, hvor Covid-19 satte store spor i reiselivet. Jeg forventer derfor å høre noe om denne arenaen.

I tabell 2.1: *Funksjonell differensiering og samfunnets* (s.14-15) arenaer har jeg laget en oversikt over arenaene jeg ønsker å bruke (basert på: Aakvaag, 2013, s.98), samt en liten forklaring på hvordan arenaen kan komme til uttrykk i nyhetene. I tillegg til arenaene vil jeg inkludere en samlekategori for nyheter som ikke handler om Norge. Denne kategorien velger jeg å kalle *utlandet*. Nyheter som havner under denne kategorien vil være nyheter som ikke har en tilknytning til Norge og som handler om hendelser utenfor landets grenser. For eksempel vil nyheter om to utenlandske stater i konflikt vil havne under denne kategorien. Derimot vil idrettsnyheter som handler om norsk deltakelse i utenlandske arrangement, ha den norske tilknytningen på grunn av den norske idrettsutøveren, og derfor havne under arenaen idrett, og ikke kategorien utlandet. Ved å ha utlandet som en kategori kan jeg også si noe om hvor mye av nyhetsdekningen som går til å formidle verdensnyheter.

Kobling til oppgaven

Nå har jeg presentert delen av funksjonalismen som er viktig for min oppgave, og skapt det bilde av det norske samfunnet som passer med et funksjonalistisk synspunkt. Måten jeg skal bruke dette i min oppgave, er å lage et skjema med alle arenaene i samfunnet, og deretter krysse av for de nyheter som handler om de forskjellige arenaene i de utvalgte Supernyttssendingene. Dette vil si noe om hvilke arenaer som blir ofte trukket frem, men også hvilke arenaer som sjeldent eller aldri blir trukket frem. For at en av arenaene skal komme til uttrykk i nyhetene kreves det at nyheten snakker om saker og ting som vedrører den. Dette kan i noen tilfeller være krevende, fordi det av og til er konflikter på kryss av arenaer. La meg si litt mer om dette.

Siden målgruppen for Supernytt er barn i 8-12 års alderen, forventer jeg å se en del nyheter om skole og utdanning siden barna i denne aldersgruppen bruker mye av tiden sin i denne arenaen. Nyheter som inkluderer andre arenaer vil kanskje prøve å bygge på dette, og vinkle nyhetssaken slik at den blir aktuell i denne arenaen. Jeg ser da for meg saker som *ny kunst på skolene*, *Covid-19 stengte skoler*, *politiske taler for skoleelever*, *idrettsarrangementer i skolen*, eller lignende. Det kan også være sammenslåing av andre arenaer. I disse tilfellene vil jeg gjøre en vurdering på hva saken egentlig dreier seg om. *Idrett i skolen* er idrett. Mens *idrett skal inn i skolefagene*, er utdanning. *Covid-19 stengte skoler* er utdanning, mens *lav forekomst av smitte blant barn i skoler* er behandling. Argumentet for dette er at «stengte skoler» påvirker institusjonen utdanning og sier noe om denne

Arenaer	Hvordan handler nyheten om arenaen?
Rettsystemet	Handler om straff og sanksjoner for forbrytelser. Hva er lov/ikke lov, rettens gang, dommere, advokater, og opprettholdelse av Norges lover.
Politikk	Handler om hvordan regler blir til, politikere, begrunnelser for politiske avgjørelser og ikke minst ulike politiske parti og retninger (høyre/venstre).
Økonomi	Handler om hva vi og landet bruker og tjener penger på. Hva er gode økonomiske avgjørelser eller ikke. Kan man tjene eller tape penger?
Vitenskap	Handler om kunnskap, forskning, ny teknologi eller oppdagelser om hvordan virkeligheten fungerer.
Utdanning	Handler om skoler, barnehager, lærere. Det handler også om hvordan læring fungerer, og danningen og utdanning av nye samfunnsborgere.
Behandling	Handler om at mennesker som ikke føler seg helt frisk får forskjellige typer behandling for å bli så frisk. Handler også om forebygging av forskjellige sykdommer.
Familie	Handler om hvordan vi organiserer familielivet, og hvordan familien fungerer i forbindelse med oppdragelse og for å ta vare på hverandre.
Sivilsamfunnet	Handler om grupper som mener noe om hvordan de vil ha det. Demonstrasjoner, organisasjoner eller tiltak fra privatpersoners side for å ytre meninger om endring eller gjøre arbeid for å bedre fellesskapet.
Militæret	Handler om landets forsvar, soldater i krig, eller arbeid for å forebygge militære konflikter.
Kunst	Handler om kunst av forskjellige slag. Hvor er det kunst, hva er kunst eller hvorfor har vi kunst?
Religion	Handler om tro, religiøse byggverk og skikker, og forholdene mellom mennesker med ulike livssyn og trosretninger.
Media	Medias funksjon er å observere samfunnet og deretter informere samfunnet om disse observasjonene gjennom nyheter og

	underholdning. Denne oppgaven skal handle om Supernytt, som er en del av arenaen <i>media</i> . Nyheter som handler om media vil være gjenkjennbare ved at de forteller noe om hvordan media arbeider for å opprettholde sin funksjon som nyhets- og underholdningsformidler.
Idrett	Handler om forskjellige idretter, arrangementer og idrettsutøvere. Idrett handler om å vinne og tape over seg selv og andre.
Transport	Handler om forskjellige typer transport, veinett, fly, tog og båter med hensikt i å frakte mennesker og ting fra en geografisk posisjon til en annen.

Tabell 2.1: Funksjonell differensiering og samfunnets arenaer

påvirkningen i arenaen. Hvor smitte skjer handler om sykdommen Covid-19, selv om informasjonen sier noe livet til skolebarn i dette tilfelle.

Når jeg senere skal gå gjennom Supernyttssendingene for å lete etter hvilke arenaer barn får innblikk i, vil jeg velge den arenaen som har hovedansvaret. For eksempel smittespredning er det helsevesenet som finner ut, og ikke skolen. Stengte skoler er det politikken som bestemmer på bakgrunn av helsevesenets anbefalinger, men det er i utdanningen det skjer, og derfor er det arenaen utdanning det er snakk om. Arenaene vil mest sannsynlig påvirke hverandre, men dette er tross alt en del av funksjonalismen. Aakvaag (2008), skriver som eksempel at «Skolen må forstås i blant annet i relasjon til familien (som den avlaster) og økonomien (som den produserer kompetent arbeidskraft til).» (Aakvaag, 2008, s. 41). Dette kommer tydelig frem når nyheter presenterer saker på tvers av arenaer.

Konfliktteori

Nå har jeg brukt den funksjonalistiske teoriretningen til å se på samfunnets deler. Denne teorien ser på samfunnet som noe som reproducerer seg selv, og som hovedsakelig er harmonisk. Det jeg nå trenger er en teori som sier noe om hva som skjer i disse delene. Delvis har jeg sagt noe om dette gjennom funksjonalismen og *funksjonen* til de forskjellige arenaene, men dette er en harmonisk måte å gjøre det på. Her vil jeg se på innholdet i forbindelse med gnisningen mellom mennesker og grupper i samfunnet., altså konflikter. Konfliktteori har som

mål å forklare de konfliktene som finnes i de ulike arenaene vi nå har blitt kjent med. Dermed blir et nytt og viktig aspekt med det norske samfunnet tilgjengelig for analyse, nemlig konflikter i arenaene. I min oppgave er det viktig å kunne si noe om konflikter siden nyhetene ikke alltid beskriver et harmonisk samfunn. Med andre ord er ikke nyheter bare info om hva arenaene holder på med, men også om hvor ting ikke fungerer og hvor mennesker er uenige. For å kunne gi et helhetlig bilde av samfunnet som blir presentert, trenger jeg derfor en teori som kan si noe om disse konfliktene. På den måten sier jeg ikke bare noe om arenaene i samfunnet, men også noe om innholdet. I dette kapitlet vil jeg si noe om den generelle ideen i konfliktteori, før jeg går over til å beskrive de *konfliktdimensjonene* som er relevant for det norske samfunnet. Til slutt vil jeg si noe konkret om hvordan denne teorien skal brukes i oppgaven min.

Generelt om konfliktteori

Konfliktteori i hovedsak en samling av forskjellige teorier som i utgangspunktet var kritikk mot Parsons' fremstilling av samfunnet. Konfliktteoretikere forklarer forskjellige motsetninger i samfunnet, eller hvordan noen grupper er dominert av andre dominerende grupper. Det er flere sosiologer som har bidratt til å utvikle teorier som vi i dag ser på som deler, eller bidrag til konfliktteorien. For eksempel trekker Joas & Knöbl (2009) frem Robert Merton og Lewis Coser som tidlig ute med å introdusere konfliktteoretiske tanker for å kunne forklare deler av Parsons' funksjonalistiske samfunn. Selve historien til konfliktteorien er godt presentert i *Social Theory: Twenty Introductory Lectures*, og jeg har ikke tid eller plass til å gå inn på alle de individuelle sosiologene som har bidratt til konfliktteorien. (Joas & Knöbls, 2009).

I motsetning til funksjonalismens orden og stabilitet, setter konfliktteorien fokuset på ulikhet, undertrykkelse, konflikt og forandring (Schieffloe, 2015, s. 79). Konfliktteori handler om at noen mennesker og grupper i et samfunn dominerer andre mennesker og grupper i det samme samfunnet (Collins, 1994, s.47). Konflikter oppstår når de som blir dominert forsøker å endre sin posisjon til det bedre, eller når det oppstår spørsmål ved den dominerende parts rett til dominans. Teorien har sitt utgangspunkt både som en videreføring av Marxistiske ideer om arbeid og kapital, og som en kritikk av funksjonalismens manglende evne til å forklare forandring og hvorfor konflikter oppstår. Først handlet konfliktene gjerne om klassekonflikter, men senere har teorien gått over til å handle om andre typer konflikter.

Kjennetegnet på konfliktene er i hovedsak at de handler om ulik tilgang til ressurser, som skaper makt og dominansforhold. Disse forholdene går i arv gjennom at de med ressursene til det, sørger for at deres barn havner i posisjoner hvor de også tilegner seg ressurser. Måten dette kan skje på er at ulikheter reproduseres gjennom at mennesker med mye makt, bruker den slik at deres familie eller venner får forskjellige goder som mennesker uten makt ikke har tilgang til. Denne ideen er en av grunnene til at konflikter holdes stabile, siden noen tjener på ulikhetene i samfunnet.

Konfliktteoretikere har studert konflikter i forskjellige samfunnsområder. Forskjellige sosiologer har studert konflikter som oppstår i forbindelse med kjønn, seksualitet, klaseskiller, religion og innvandring samfunnet. Dette gir oss innblikk i disse spesifikke konfliktene, som jeg fra nå vil omtale som konfliktdimensjoner.

Konfliktdimensjoner

Her vil jeg forklare de forskjellige konfliktdimensjonene og hvilke *parter* som er involvert i dem. Målet med begrepet konfliktdimensjoner er å dele samfunnets konflikter inn i like grupper. For eksempel vil konflikter som dreier seg om likelønn eller arbeidsfordeling mellom menn og kvinner kategoriseres i konfliktdimensjonen *kjønn*. Konflikter hvor forskjellige tilbud eller tjenester blir for dyre for en del av befolkningen, eller hvor fordeler gis en gruppe på grunn av deres økonomi, handler om konfliktdimensjonen *klasse*.

Ved å ha oversikt over hvilke konfliktdimensjoner som er relevante for det norske samfunnet, er det mulig for meg å se hvilke konfliktdimensjoner som presenteres i Supernytt, eller hvilke som *ikke* blir presentert. På samme måte som med arenaene, vil jeg sette konfliktdimensjonene opp i en tabell slik at jeg kan krysse av de ulike dimensjonene ettersom de dukker opp i nyhetssendingene. I tabell 2.2: *Konfliktdimensjoner* (s. 18-19) vil jeg presentere konfliktdimensjonene slik at det blir tydelig hva de ulike dimensjonene handler om, og hvilke parter som dominerer og hvem som blir dominert.

Konfliktdimensjoner	Involverte parter	
	Dominerende	Dominert
Kjønn Handler om ulikheter i behandling og forventninger til mennesker med ulike kjønn. For eksempel tilrettelegging for biologi, likestilling og likeverd.	Menn, Cis-kjønn	Kvinner, Trans
Klasse Handler om sosioøkonomisk posisjon og kulturelle verdier, og mulighetene eller begrensningene dette kan skape for mennesker.	Dominerende	Dominert
Seksualitet Handler om hvordan mennesker blir behandlet på bakgrunn av deres seksualitet.	Hetero	Homo
Generasjon Handler om at verdier og normer som er etablert i samfunnet blir utfordret i av nye generasjoner.	Gammel	Ung
Geografi Handler om at geografiske områder kan være beriket av produksjon, handel eller ressurser som øker velstanden og skaper verdisentrum, eller at noen områder fremstår som kulturelt/historisk «bedre» enn andre.	Sentrum	Periferi
Etnisitet Handler om kulturen og opphavet til mennesker og grupper. Majoritetskulturer kan bli utfordret gjennom globalisering eller innvandring. Det handler også om rasisme og intoleranse på bakgrunn av kultur, hudfarge og opphav.	Majoritet	Minoritet
Religion Handler om forskjellige religiøse skikker, byggverk og tradisjoner må tas hensyn til. Handler også om hvordan noen religiøse skikker bryter med kulturer og verdier i samfunn de utøves i.	Majoritet	Minoritet

Natur & miljø Handler om grensen mellom kultur (mennesket) og natur, og om forholdet mellom vern av natur eller vekst i økonomi.	Grå (opptatt av vekst)	Grønn (opptatt av vern)
Moral Handler om konflikter som oppstår på bakgrunn av medmenneskelig oppførsel. Hvor skal vi sette grenser for hvordan vi skal oppføre om mot hverandre?	Gode (rett)	Slemme (galt)
Funksjonsevne Handler om at faktorer i samfunnet er tilpasset mennesker uten funksjonsnedsettelse. Dette gjør at samfunnet kan være urettferdig for mennesker med forskjellige funksjonsnedsettelse.	Ikke nedsatt funksjonsevne	Nedsatt funksjonsevne

Tabell 2.2: Konfliktdimensjoner

For å illustrere hvordan konflikter kan komme til syne i samfunnet, vil jeg bruke konfliktdimensjonen *moral* som eksempel. Konfliktdimensjonen *moral* handler om konflikter som oppstår på bakgrunn av hvordan mennesker oppfører seg mot hverandre i ulike situasjoner. For eksempel oppfører mennesker seg forskjellige avhengig av rollene de har. Det er for eksempel mer naturlig at en forelder kan kjeft på sine barn, og en arbeidsgiver kan kjeft på en arbeidstaker enn motsatt. Noen ganger behandler til og med politikere andre politikere dårligere. *Moral* handler om hvor grensen skal gå, og hvilken dominerende adferd som er greit i samfunnet. For eksempel har vi som samfunn sagt nei til fysisk avstraffelse av våre barn, og for så vidt også våre arbeidstakere eller med-politikere.

Kobling til oppgaven

Nå har jeg presentert det som ifølge konfliktdimensjonene er de viktigste som finnes i det norske samfunnet. I dette avsnittet vil jeg si litt om hvilken relevans de har for selve undersøkelsen min. I hovedsak vil analysen min være en tre-steps prosess. I steg en vil jeg se hvilke arena nyheten kan knyttes opp mot, i steg to vil jeg se om det er en harmonisk eller konfliktpreget presentasjon av arenaen, hvis det er en konfliktdimensjon til stede vil jeg gå inn i steg tre som handler om å kartlegge denne konfliktdimensjonen. Konfliktdimensjonene vil

altså si noe om innholdet i samfunnets arenaer. For eksempel vil jeg kunne si at en tenkt nyhet handler om at man vil endre på religionsundervisningen i skolen ved å vektlegge i noen religioner fremfor andre. Da vil jeg for det første kunne se at denne nyhetssaken dreier seg om arenaen *utdanning*, for det andre kunne knytte det til den knappe ressursen *kunnskap*, og for det tredje vil jeg kunne gjenkjenne konfliktdimensjonen *religion*. Med dette har jeg altså sett et eksempel på hvordan innhold (konfliktdimensjoner) er knyttet til delene (arenaene).

Hvis jeg ser at en nyhet kan kobles til en arena, men ikke til noen konfliktdimensjon, vil jeg gå utfra at nyheten ikke fremmer en konflikt. Da vil jeg konkludere med at nyheten «kun» viser til at arenaen fungerer slik den skal. Da vil jeg plassere nyheten under den rettmessige arenaen, men merke den som *harmonisk*. Dette gjør at jeg vil kunne se på forholdet mellom harmoni og konflikt i fremstillingen av det norske samfunnet.

Analyseredskap

Nå har jeg gått gjennom to teorier som sammen danner et bilde av arenaene og innholdet i det norske samfunnet. Jeg har laget to tabeller som definerer *arenaene* og *konfliktdimensjonene* i det norske samfunnet. I denne siste delen av teorikapitlet vil jeg vise hvordan jeg har brukt disse to teoriene for å lage verktøyet jeg trenger for å foreta analysen av Supernyttssendingene.

Analyseredskapet er blitt til ved at jeg har slått sammen tabell 2.1 og 2.2 til å forme redskapet slik det er fremstilt i tabellen *Analyseredskap: arenaer og konfliktdimensjoner i det norske samfunnet* (s 21). Det den nye tabellen gir er en oversikt over arenaene og konfliktdimensjonene. Kategorien *utlandet* er under arenaene og dimensjonen *harmonisk* står på venstresiden av arenaene. Målet med denne tabellen er å kunne plassere inn av nyheter som handler om en arena, hvor en konfliktdimensjon er underliggende, eller motsatt. For eksempel hvis en nyhet handler om at det er flere kvinnelige lærere enn mannlige, vil dette havne under arenaen *utdanning* og konfliktdimensjonen *kjønn*. Hvis en nyhet er formet som en opplysningssak uten tydelig konflikt krysses det av under den gjeldende arenaen og i feltet *harmonisk*. Eksempler på en slik sak kan være norske idrettsutøveres resultat i konkurranser eller mesterskap. Saker som handler om utlandet vil bli plassert under konfliktdimensjoner eller harmonisk på samme måte som arenaene.

Harmoni		Kjønn	Klasse	Seksualitet	Generasjon	Geografi	Etnisitet	Religion	Natur & Miljø	Moral	Funksjonsevne	(Total)
	Vitenskap											
	Rett											
	Politikk											
	Økonomi											
	Familie											
	Utdanning											
	Behandling											
	Media											
	Religion											
	Kunst											
	Militær											
	Sivilsamfunn											
	Idrett											
	Transport											
	(Total)											
	<i>Utlandet</i>											

Analyseredskap: arenaer og konfliktdimensjoner i det norske samfunnet

Kapittel 3 – Metode

I dette kapitlet skal jeg redegjøre for hvordan prosjektet mitt er planlagt og utført. Måten jeg skal gjøre dette på er følgende: Først vil jeg redegjøre for valget av metoden som jeg skal bruke for å svare på problemstillingen og forskningsspørsmålene. Her vil jeg si litt om hva denne metoden innebærer, styrker og svakheter, og om en annen metode ville vært mer gunstig for å svare på problemstillingen. Det finnes andre metoder for å svare på min problemstilling, men jeg prøvde å finne en som kan analysere kun Supernyttssendingene, og ikke avsenderen og mottakeren til programmet. Deretter vil jeg redegjøre for hvordan jeg skal bruke denne metoden for å samle inn relevant empiri. Her vil jeg si litt om hva det er jeg *skal* undersøke og hva det er jeg *ikke skal* undersøke. Etter dette skal jeg fortelle hvordan jeg faktisk samlet empirien inn, hvordan jeg behandlet den for å bli analysert og hvordan jeg analyserte den. Her vil jeg også si litt om de utfordringene jeg støttet på når det kom til å lage et verktøy for å analysere Supernyttssendingene. Jeg vil avslutte dette kapitlet med å si litt om etikken i mitt arbeid. Det dette kapitlet vil gi svar på er derfor hvordan selve forskningsarbeidet har foregått fra start til slutt, samt utfordringer jeg måtte løse underveis.

Valg av metode

Målet med denne oppgaven er å finne ut hvordan samfunnet blir presentert i Supernytt. For å gjøre dette vil jeg kartlegge arenaene og innholdet i dem som blir fremstilt i programmet. Derfor har jeg laget et verktøy i form av en tabell hvor jeg noterer konfliktene og arenaene som presenteres gjennom nyhetssakene i et utvalg av Supernyttssendinger. Dette betyr at jeg vil foreta en kvalitativ dokumentanalyse for å samle inn data. I denne delen vil jeg si litt om hva en dokumentanalyse er og forklare hvordan jeg har utformet analyseredskapet mitt for å kunne samle inn den informasjonen jeg er ute etter fra Supernyttssendingene.

Oppgaven min baserer seg på en kvalitativ analyse (med kvantitative innslag) i form av en dokumentanalyse av et utvalg av Supernyttssendinger. Grunnen til at oppgaven krever en kvalitativ analyse er at problemstillingen min er i formet som et meningsspørsmål. Oppgaven min inneholder likevel et kvantitativt element i form av telling og sortering av nyhetssaker, men med utgangspunkt i definisjoner basert på meninger. Men hvilken kvalitativ metode skulle jeg velge? La meg begynne med å si hvilke metoder jeg ikke har valgt, og hvorfor.

Alternativ metode

Hvis jeg skulle svare på problemstillingen min med en alternativ metode, er det to måter jeg kan se for meg hadde vært aktuelle. Det ene hadde vært å snakket med barn som regelmessig ser på Supernytt, altså kvalitative dybdeintervjuer. Her kunne jeg fått tak i informasjon om hvordan barn reagerer på eller selv gjør seg meninger om det samfunnet de lærer om gjennom nyhetsprogrammet. Da ville jeg ha sett hvordan Supernytts måte å fremstille samfunnet på påvirker målgruppen av programmet. Jeg ville også kunne si hvilket bilde av samfunnet barna som ser på sitter igjen med etter å ha sett programmet. Som sagt ville dette også kunne gitt min oppgave en ekstra dimensjon, men dette er ikke helt hva jeg er ute etter. Det er også mye tidligere forskning på dette feltet som jeg også kunne brukt for å tilegne meg denne informasjonen. Det jeg er ute etter er det faktiske bildet i Supernyttsendingen.

En annen fremgangsmåte som også innebærer intervjuer, kunne vært å snakket med Supernyttredaksjonen selv og hørt hva de fokuserer på, hvilke tanker og målsetninger de har i formidling av nyheter, og om de selv forsøker å skape et bilde av samfunnet. Dette har jeg gjort, men kun for å kartlegge hva Supernytt er, slik at leserne av denne oppgaven er oppdatert. Informasjonen jeg har fått fra redaksjonen brukes i min oppgave ikke for å si noe om bildet de skaper i programmet. Men, hvis jeg hadde basert oppgaven på det bildet av samfunnet Supernyttredaksjonen forsøker å skape hadde dette vært veien å gå. Dette ville i midlertid ikke gitt svar på produktet som faktisk blir produsert. Derfor er metoden jeg har valgt ved å gjøre en dokumentanalyse av produktet, eller *meddelelsen* som Duedhal & Jacobsen (2010) kaller det, best egnet for å svare direkte på min problemstilling.

Hvis jeg var interessert i avsenderen eller mottakeren hadde intervju vært en god metode. Men, med min metode vil jeg gå rett til kilden. Denne metoden er dokumentanalyse, og nå vil jeg si litt om hvordan mitt arbeid er koblet til den.

Dokumentanalyse

Her vil jeg skrive kort om hva en dokumentanalyse er, og hvordan mitt arbeid er koblet til denne metoden. Det viktigste jeg vil formidle med tanke på dette er styrker og svakheter med å samle inn data på denne måten. En dokumentanalyse er en metode hvor man bruker foreliggende dokumenter til å tilegne seg data og svare på spørsmål. Dokumentet i seg selv kan være flere ting. I mitt tilfelle er *dokumentet* Supernyttsendinger og dataene jeg samler her er innholdet i sendingen med tanke på arenaer, konfliktdimensjoner og nyhetstema. Utvalget

av Supernyttssendinger kan kategoriseres som *tertiære dokumenter* siden de «er tilgjengelig for alle som måtte ønske det, men som er karakterisert ved at det er produsert på et tidspunkt etter den begivenheten eller situasjonen det refererer til» (Brinkmann & Tanggaard, 2012, s. 156). Brinkmann & Tanggaard (2012) skriver også at dokumentanalyse kanskje er den mest brukte metoden i samfunnsvitenskapen, og at det er vanlig å se dokumentanalyse i kombinasjon med intervjuer eller statistiske metoder (Brinkmann & Tanggaard, 2012, s. 153). Jeg vil basere min forskning på funn fra dokumentanalysen, men deretter vil jeg sette analysen min i kontekst til annen forskning. Ifølge Duedahl & Jacobsen (2010) er dokumentets verdi avhengig av det spørsmålet man stiller det (Duedahl & Jacobsen, 2010, s. 53). I mitt tilfelle vil jeg bruke dokumentanalyse til å stille hovedsakelig tre spørsmål til mine dokumenter. Disse er:

1. Hvilke arenaer kommer til syne i sendingene?
2. Er innholdet mest preget av harmoni eller konflikt?
3. Hvis det er konflikt, hvilke er det og er de latente eller manifeste?

Verdien av sendingene blir derfor avhengig av den graden Supernyttssendingene klarer å svare på disse tre spørsmålene, eller om de kan svare på dem i det hele tatt.

Styrker og svakheter med denne metoden

Duedhal & Jacobsen (2010) hevder at dokumentets betydning ligger tre steder. Det er avsenderen, meddelelsen (produktet) og mottakeren. Da kan man altså undersøke det avsenderen forsøker å produsere, det som blir produsert, eller *mottakeren* av produktet (Duedhal & Jacobsen, 2010, s.73). I dette tilfellet er mottakeren seerne av Supernytt. Jeg har valgt å analysere *meddelelsen*, altså produktet som er Supernyttssendingen. Da vil jeg ikke samle inn informasjon om produktet fra Supernyttredaksjonen, eller seerne av programmet. Styrkene med denne fremgangsmåten er at jeg får hentet empirien direkte fra det som faktisk blir produsert av Supernyttredaksjonen. På denne måten ser jeg bort fra aktørens tolkning av produktet og produsentens intensjoner bak produktet. Det jeg analyserer er produktet selv, og det er nettopp dette jeg er ute etter. Svakheten kan derimot sies å komme av samme grunn. Ved å ikke intervjuer mottakerne vil jeg ikke vite om det produktet som sendes blir tolket på samme måte av mottakerne som av meg. Med dette mener jeg at mottakerne kanskje ikke har de samme forutsetningene for å tolke all informasjonen som blir sendt. På samme måte kan intensjonen fra Supernyttredaksjonen ikke komme fullstendig til syne i produktet de lager. Dette er informasjon min oppgave ikke kan svare på, men også informasjon jeg ikke forsøker

å svare på. Med denne tankegangen finnes det potensielt tre bilder av samfunnet. Ett hos avsenderen, ett hos produktet og ett hos seeren. Min metode vil jeg kun få sett det ene: produktets bilde. For å oppsummere: svaret på problemstillingen «*Hvilket bilde av det norske samfunnet blir barn presentert for gjennom Supernytt?*» vil bli mer konkret gjennom å fokusere på presentasjonen av samfunnet gjennom Supernyttsendingene, fremfor mottakernes tolkning eller redaksjonens intensjoner.

Fremgangsmåten

Nå som jeg har redegjort for valget av metoden, vil jeg redegjøre for hvordan jeg konkret har gått frem for å samle inn relevant empiri. Jeg trengte en metode som best mulig kunne observere samfunnet som kom til syne gjennom Supernytt. Til dette trengte jeg en forutsetning for å si hva samfunnet er. Derfor brukte jeg funksjonalismens begrep om funksjonell differensiering, slik at jeg hadde et sosiologisk utgangspunkt for å gjenkjenne hvilke *deler* (arenaer). Deretter har jeg brukt funksjonalismen for å se hvordan arenaene fungerer og konfliktteori for å gjenkjenne *innholdet* (konfliktdimensjonene) i samfunnet. Min oppgave har derfor vært veldig teoridrevet i innsamlingen av data. Teorien har vært et utgangspunkt for å kunne gjenkjenne samfunnets deler og innhold basert de to mest dominerende sosiologiske teoriene om dette.

Etter at jeg hadde en god måte å gjenkjenne delene og innhold i samfunnet trengte jeg et verktøy som kunne kartlegge hvilke av disse som kom til syne i de forskjellige sakene fra de 11 utvalgte Supernyttsendingene. Måten verktøyet ble utformet var i form av en tabell. Kort forklart ser denne tabellen slik ut: helt til høyre er det en kolonne hvor det øverste feltet har navnet *harmoni*. Under harmoni er det ledige felt nedover i kolonnen for avkrysning. Til høyre for harmoni er det en ny kolonne hvor de 14 respektive arenaene er navngitt i hvert sitt felt nedover. På denne måten kan jeg identifisere nyhetssaker som handler om en arena, men som ikke inneholder en konfliktdimensjon, og plote dem inn i de ledige feltene under *harmoni*. Til venstre for arenaene er det ti kolonner bortover, som alle tilhører en spesifikk konfliktdimensjon. På denne måten kan jeg identifisere nyhetssaker som handler om en arena og som inkluderer en konfliktdimensjon, og deretter plote de inn i tabellen. Nederst i tabellen er kategorien *utlandet*, hvor alle sakene som ikke handler om det norske samfunnet vil bli plottet inn. På denne måten er hvert ledig felt i tabellen (de feltene som ikke er navngitt med en arena, konfliktdimensjon, «harmoni» eller «utlandet») koblet til en arena, og en kolonne

tilknyttet en konfliktdimensjon eller harmoni. Tabellen vil derfor gi svar på hvilke deler og innholdet i disse delene som blir vist i hver nyhetssak fra Supernytt. Med utgangspunkt i denne tabellen ser jeg gjennom mitt utvalg av Supernyttsendingene og plasserer hver sak innenfor sitt respektive felt. Dette betyr at hver sak vil tilhøre en bestemt arena knyttet til en bestemt konflikt eller til harmoni. Hvis en sak ikke lar seg plassere under kun en arena eller konflikt, vil jeg i dette tilfelle gjøre et unntak. Når jeg har plottet alle sakene inn i tabellen vil jeg på denne måten ha fått en oversikt over delene og innholdet i samfunnet som kommer til syne gjennom Supernytt. Neste del av min oppgave være å kartlegge hva de forskjellige Supernyttsakene handler om slik at jeg kan se om dette er med å påvirke fremstillingen av samfunnet. Hver sak vil derfor få sitt eget nummer i min empiri, og jeg vil beskrive kort innholdet og tema for saken. Sammen vil delene, innholdet og temaet for saken være avgjørende for å se hvilket bilde av det norske samfunnet Supernytt danner.

Supernytt og kriterier for utvalg av programmer

La meg nå gi en presentasjon av Supernytt og hvordan utvalget er gjort. I denne oppgaven skulle jeg svare på problemstillingen «*Hvilket bilde av det norske samfunnet blir barn presentert for gjennom Supernytt?*» For å gjøre ville jeg analysere et utvalg av Supernyttsendinger. Supernytt er et nyhetsprogram under NRK, eller mer presist NRKs avdeling *NRK Super*. Samfunnet som fremstilles av Supernytt inkluderer kun det som blir sendt i Supernytt selv. Den øvrige representasjonen av samfunnet gjennom NRKs andre medier, programmer eller lignende, ikke er en del av min studie. Supernyttsendingene jeg forholder meg til, er de sendingene som ligger ute på NRKs nettside:

<https://nrksuper.no/serie/supernytt>.

I oppgaven min vil jeg referere til «sak» eller «nyhetssak». Med dette mener jeg innslagene i hver av Supernyttsendingene som er gitt forskjellige navngitte lenker under videoen på den refererte nettsiden. Hver av disse lenkene omtaler jeg som en individuell sak. De fleste av sakene er nyheter, men noen er underholdningsinnslag. Problemstillingen min handler om Supernytts fremstilling av det norske samfunnet, så utvalget av saker begrenses ikke til kun nyhetssakene. Oppgaven dreier seg om det norske samfunnet og jeg vil derfor samle inn data og analysere kun de sakene fra Supernytt som handler om det dette. Dette inkluderer hendelser som påvirker norske mennesker eller interesser som foregår andre steder enn i Norge. I verden vi lever i er det tenkelig at flere saker som handler om utlandet har

ringvirkninger som på en eller annen måte påvirker nordmenn, Norge eller det norske samfunnet. Hvis dette ikke blir gjort klart i den aktuelle saken, vil jeg behandle saken som at den *ikke* er relevant for min undersøkelse. Supernyttsaker som ikke handler om deler (arenaer) eller innhold (konflikter eller harmoni) fra eller i samfunnet, vil ikke bli inkludert i oppgaven min. Dette betyr at saker som handler om hendelser i Norge, men på ett eller annet vis verken handler om en arena eller en konfliktdimensjon, ikke vil bli inkludert. Basert på disse kriteriene vil informasjonen jeg skal samle inn bestå av fremstillingen og fordelingen av arenaer og konfliktdimensjoner, og informasjon i sakene som er med på å danne mønster i forbindelse med fremstillingen av det norske samfunnet. Dataene jeg samler inn vil jeg regne som valide hvis de følger disse kriteriene.

Utvalget består av 11 Supernyttepisoder fra året 2020. Begrunnelsen for dette utvalget er knyttet til tiden jeg har til rådighet. For et perfekt grunnlag for analyse av programmet ville jeg ha sett hver eneste sending. Da dette ikke tidsmessig lar seg gjøre, har jeg valgt å se det antall episoder som lar meg gjennomføre en relativt god analyse. Antallet falt på 11 vanlige sendinger fordelt utover de månedene det er sending i året 2020. Det er kun juli 2020 som ikke hadde nyhetssendinger. Sendinger fra 2020 er valgt fordi det er det ferskeste året hvor Supernytt er gjennomført i sin helhet. Jeg har valgt å analysere den første tirsdagssendingen hver måned. Dette er fordi jeg ønsket en helt vanlig sending, ikke en begynnelse eller avslutning på uken. Unntaket er den første tirsdagen i januar 2020. Denne tirsdagen, 7. januar 2020, hadde en spesialsending om at terrorangrepet 22. juli 2011 skulle inn i skolens undervisning. Oppbyggingen av nyhetene og det faktum at dette var «gammelt nytt» gjorde at sendingen skilte seg veldig ut fra de andre sendingene. Derfor tok jeg isteden å bruke sendingen tirsdag 14. januar, altså den *andre* tirsdagen denne måneden. Begrunnelsen for dette er å øke validiteten til utvalget mitt. Siden utvalget var i minste laget, og for å få et mest representativt bilde av Supernytt, ønsket jeg å ha så «vanlige» episoder som mulig. Hvis jeg hadde hatt et større utvalg kunne denne sendingen godt vært en del av programmet, men da ville jeg likevel ha ønsket å kommentere den siden den tross alt er et spesielt eksempel. I løpet av året ble det også noen få ekstrasendinger i form av pressekonferanser. Disse er heller ikke tatt med i utvalget, også fordi de ikke representerer vanlige Supernyttsendinger.

Det ville være ønskelig å se flere eller aller helst alle episodene, men tidsbegrensninger har gjort at det er vanskelig å la seg gjennomføre. Ved å velge samme dag håper jeg å se et fastere mønster å analysere, men kanskje jeg mister det helhetlige bilde av Supernytt. Dette valget er tatt på bakgrunn av tiden jeg har til rådighet. Samtidig tror jeg

forskjellen på hvilken dag man velger, er mindre relevant i forbindelse med hvilke deler av samfunnet som kommer til syne enn antallet av episoder man analyserer. Altså tror jeg at episodene er så like i oppbygningene på grunn av deres varighet, at ukedagen man velger ikke er den avgjørende faktoren for det samfunnsbilde man sitter igjen med etter datainnsamlingen. Dette er basert på hva jeg har sett fra ulike ukedager, men det krever selvfølgelig testing for å si med sikkerhet.

Programmet sendes i utgangspunktet mandag-fredag hver uke, og hver episode varer i ca. 10 minutter. Programmet har også en sommerferie i samsvar med målgruppens sommerferie. I 2020 var dette perioden 19.juni – 17. august. På grunn av covid-19 ble 2020 et spesielt år. Vanligvis er det ikke sendinger i helgene, men fra og med søndag 15. mars til onsdag 20. mai var det sendinger hver eneste dag. Det kom frem i Supernyttssendingene at dette skyldes at det ble innført hjemmeskole på grunn av koronasituasjonen, og programmet ønsket å bidra til at barn hadde mer underholdning når skole og forskjellige sosiale sammenkomster var stengt. På grunn av dette var det til sammen 226 vanlige episoder og 3 ekstrasendinger i form av pressekonferanser. Dette betyr at i 2020 var det 30 flere totale sendinger enn i 2019. Mitt utvalg ligger da mellom 4,8% og 5,5% av årlige sendinger, basert på disse to årene.

Hva jeg har gjort

Etter å ha redegjort for utvalg og valg av metode, la meg gå videre og se på hva jeg har gjort med disse dataene, og analysere dem i etterkant. Først lagde jeg et analyseredskap basert på de to sosiologiske teoriretningene *funksjonalismen* og *konfliktteori*. Deretter bestod innsamlingen av data av å se utvalget av nyhetssendinger og plote hver av sakene som var relevante inn i min analysetabell. Når dette var gjort for hver av de utvalgte episodene var datainnsamlingen over, og jeg har fått en oversikt over delene og innholdet i samfunnet som fremstilles av Supernytt. Arbeidet med dette tok tid, og jeg måtte justere analyseredskapet to ganger fordi jeg så at det ikke klarte å fange opp det jeg så etter. Den første justeringen ble gjort for å fange opp saker som handlet om arenaer uten konfliktdimensjoner. Dette gjorde at kategorien *harmoni* ble introdusert. Den andre justeringen kom med introduksjonen av konfliktdimensjonen *funksjonsevne*. Dette gjorde at to av nyhetssakene gikk fra å «måtte» være harmoniske, til å bli beskrevet med en relevant konflikt. Etter en grundig studie av min samlede data, fant jeg at tabellen hadde klart å plassere nyhetssakene på en tilfredsstillende

måte med tanke på arenaer, harmoni og konfliktdimensjoner. Dette med unntak av *en* nyhetssak. Jeg så ingen grunn til å endre på tabellen, men saken viste seg å være vanskelig å passere innenfor en spesifikk arena. Dette skyltes at saken trakk frem et problem med hvor vi mennesker har bosatt oss, med tanke på naturens utfordringer. På denne måten var det ikke en arena som var i fokus, men samfunnet som helhet. Måten jeg løste dette på var med å plassere saken i tabellen under *sivilsamfunn/natur & miljø* siden jeg mente at sivilsamfunnet var den *mest* treffende arenaen, men med en kommentar som forklarer problemet og tankegangen med å plassere det under sivilsamfunnet. Dette betyr at analyseredskapet jeg brukte kanskje ikke er helt perfekt tilpasse for å fange opp samfunnet som fremstilles av Supernytt. Men for mitt utvalg er det nå kun en sak som ikke har blitt plassert helt tilfredsstillende. For å gjøre tabellen fullbyrdet trengs det nå kun en kategori for konfliktdimensjoner som blir presentert uten å tilhøre en spesifikk arena.

Hvordan behandlet jeg dataene for analyse?

Etter at dataen var samlet begynte arbeidet med å sortere dataen. Analyseredskapet i seg selv ga meg en oversikt over hvilke saker som tilhører hvilke arenaer, og om de fremstiller arenaen enten med harmoni eller konflikt. Med utgangspunkt i dette redskapet, laget jeg først en oversikt over de forskjellige arenaene som kom til uttrykk i nyhetssendingene. Deretter laget jeg en oversikt over hvilke saker som var harmoniske, og tilslutt hvilke som inneholdt konfliktdimensjoner. Dette ga meg en total oversikt over representerte arenaer, representasjon av harmoni i arenaene, og representasjonen av de ulike konfliktdimensjonene. Samtidig ga det meg mulighet til å kartlegge kort hva de forskjellige nyhetssakene handlet om. På denne måten fikk jeg også en oversikt over hvilke tema nyhetene tok opp i de forskjellige arenaene og konfliktdimensjonene, eller om det var noen mønster utover fremstillingen av arenaer, harmoni og konfliktdimensjoner.

Hvordan analyserte jeg

Etter at dataen var sortert og oversiktlig begynte analysearbeidet. Dette dreide seg først om å finne *mønstre* i empirien. Mønstrene kunne dels ta utgangspunkt i representasjon av arenaer, og dels i harmoni og konflikter, men også i fremstillingen av disse med tanke på tema i nyhetene eller vinklingen på nyhetssakene. På denne måten går jeg utfra at hvis noe er mer representert, fremstår dette (uavhengig av Supernyttredaksjonens ønsker eller føringer) som

de viktigste delene eller innholdene i det norske samfunnet. Jeg vil også se på forholdet mellom mengde harmoniske og konfliktfylte nyhetssaker. På grunn av at jeg hadde oversikt over innholdet i sakene kunne jeg også se om konfliktdimensjonene ble presentert som enten latent eller manifest. Etter dette vil jeg ha en oversikt over om det er tydelige mønster i forhold til representativitet, eller innhold i Supernyttsakene. Da vil jeg forsøke å finne *forklaringer* på hvorfor disse mønstrene er synlig i sendingen. Dette vil fortelle meg hvilket samfunn som kommer til syne, men også hvorfor det er slik. For å kunne forklare dette har jeg funnet fire faktorer som kan gi en god forklaring.

Den begrensede tiden har stort sett kun påvirket utvalget av Supernyttsepisoder jeg hadde anledning til å analysere. Dette har gjort at de konklusjonene jeg kan trekke fra min analyse er begrenset med tanke på validitet. Selve kvaliteten på dataene er gode, og med mine kriterier vil jeg påstå at det jeg finner som konklusjon på oppgaven stemmer godt overens med min empiri. Men det er mulig at utvalget mitt er utsatt for tilfeldigheter med tanke på selve mengden av analysert data.

Etiske hensyn

Dokumentanalyse er beskrevet som et ufarlig feltarbeid fordi forskeren ikke kommer i kontakt med mennesker, eller i mitt tilfelle: Supernyttredaksjonen. Jeg har likevel et etisk ansvar for å fortolke mitt utvalg av Supernyttssendinger rett, slik at jeg ikke skaper et bilde av programmet som ikke stemmer. Det skal være en validitet ved min fortolkning som kan gjenskapes av andre forskere (Duedhal & Jacobsen, 2010, s. 74). Når dette er sagt vil jeg hevde at min oppgave ikke har som utgangspunkt å dømme eller på noen som helst måte si noe om hva som er den rette måten å formidle nyheter på. Jeg skal kun se hva som blir tatt med i programmet med tanke på arenaer og innhold. Jeg har snakket med Supernyttredaksjonen via mail, for å kunne si litt mer om hva programmet er og hva det er jeg skal analysere. I sammenheng med dette har jeg navngitt redaksjonslederen for Supernytt (Frank Sivertsen) for å si hvem det er jeg har kontaktet. Informasjonen som er gitt av Sivertsen er derimot ikke i form av personopplysninger eller annen informasjon som kan være til skade for han.

Kapittel 4 – empiri

I dette kapitlet skal jeg presentere dataene fra de utvalgte Supernyttssendingene jeg har samlet inn ved hjelp av analyseredskapet som jeg presenterte i teorikapitlet. I neste kapittel vil jeg analysere dataene mine. I det følgende kapitlet vil jeg først vil jeg gi et kort innblikk i programmet Supernytt, slik at vi forstår hvor dataene er hentet fra. Deretter vil jeg presentere en tabell hvor jeg har plottet inn alle dataene i en analysetabell. Så gir jeg en kort utdypning av alle sendingene i arena og konflikt. Og helt til sist ser jeg om det er en sammenheng mellom arenaene eller om sakene fremstilles med harmoni eller konflikt.

Supernytt

NRK har flere avdelinger, og blant dem er NRK Super. NRK super produserer flere programmer. Blant dem er programmet Supernytt, som fungerer som en nyhetssending for barn i aldersgruppen 8 til 12 år. Programmet prøver å lage hver eneste sending slik at den inneholder både aktualiteter, noe lærerikt og i tillegg noen morsomme nyheter. De følger i grove trekk nyhetsbildet, men med færre saker sammenlignet med «voksennyheter» på grunn av deres begrensede sendetid. Nyhetene som sendes følger i grunn det generelle nyhetsbildet i media¹. Redaksjonen jobber etter følgende mandat:

«Gi nyheter til barn der de er og på en måte som gjør at de velger og forstår innholdet. For å sikre demokratiet i fremtiden. Gi kunnskap om det som skjer i Norge og verden. Forklare det som skjer slik at barna forstår - gi innsikt og utsyn - sette ting i en sammenheng. Gi barn en stemme. Dempe frykt. Bidra til å kapre morgendagens nyhetsbrukere ved å lære dem at nyheter er gøy.»

(Se fotnote 1.)

Supernytteamet består av Frank Sivertsen som er redaksjonsleder, en vakt sjef som godkjenner saker, 8 journalister som er med på å skape nyhetene, og i perioder er det journalistpraktikanter involvert. En typisk Supernytteepisode er på ca. 10 minutter. Episodene sendes på NRK1 hver ukedag kl. 17:50. Alle sendte episoder er også tilgjengelig på NRKs nettsider som individuelle videoer. Under videoen er det beskrevet hva episoden skal handle

¹ Informasjonen om Supernytt er gitt via epost mellom meg og Frank Sivertsen som er redaksjonsleder i Supernytt.

om i form av *lenker* man kan trykke på. Trykker man på en nyhetslenke vil videoen spille av fra den valgte nyheten. Nå vil jeg beskrive en typisk sending i form av typiske lenker: «dette vil du se i episoden», «været», «nyhet 1», «nyhet 2», «nyhet 3», «nyhet 4», «underholdningsinnslag». Antallet av nyheter varierer og i mitt utvalg ligger gjennomsnittet på 4,2 nyhetssaker per sending. Underholdningsinnslaget varierer avhengig av ukedag. Mitt utvalg består av tirsdagssendinger, og underholdningsinnslaget på denne dagen er «dere velger», hvor man stemmer frem ett av to innslag med bruk av en mobil-app. I noen tilfeller gir dette innslaget ett innblikk i en arena eller konfliktdimensjon, men som oftest er det ren underholdning.

Gjennomgang av Supernyttssendingene - analyseredskap

Her vil jeg forklare hvordan de forskjellige nyhetssakene er fremstilt i *Tabell 3.1*:

Supernyttssendinger etter arena og innhold (s.33). Jeg vil begynne dette presentasjonen av dataen ved en oversikt over. Tabellen er bygget opp slik at hver sak er plottet inn etter arena (rad) og konfliktdimensjon (kolonne) i tillegg en kategori utlandet. Tabellen består av 155 felt, og jeg har plottet alle nyhetssakene i denne tabellen. Nummereringen i tabellen er ganske enkelt at den første saken i tabellen er gitt nummer 1, den neste 2 og så videre. De forskjellige nyhetssakene som handler om det norske samfunnet er gitt et nummer fra 1 til 27.

Nyhetssaker som handler om *utlandet* er gitt ett nummer fra 28 til 47. Numrene er gitt for å lettere kunne snakke om hver enkelt nyhetssak og sier ingenting om hvilken episode nyheten er fra. I min undersøkelse er det de sakene som sier noe om det norske samfunnet som er interessant. De som handler om utlandet er ikke veldig relevant. Hver sak har fått en plassering. Plasseringen av nyhetssakene er spredt over arenaer og konfliktdimensjoner, men ikke alle arenaene eller konfliktenes er representert gjennom mitt utvalg av sendinger.

Når jeg snakker om *felt* i forbindelse med tabellene mener jeg de forskjellige rutene tabellen inneholder, f.eks. er *rett/geografi* et felt. Et annet felt er *vitenskap/harmoni* hvor jeg har plassert nyhet nummer 1. I *Tabell 3.1, Supernyttssendinger etter arena og innhold* (s. 34), er det totalt 27 norske saker fordelt på 21 felt i tabellen, og 20 utenlandske saker fordelt på 5 felt. Dette er basert på totalt 47 nyhetssaker over 11 sendinger. Etter å ha plassert alle nyhetssakene innen de representative feltene ser tabellen slik ut:

Harmoni		Kjønn	Klasse	Seksualitet	Generasjon	Geografi	Etnisitet	Religion	Natur & miljø	Moral	Funksjonsevne	(Total)
1	Vitenskap											1
2	Rett											1
	Politikk	3			4							2
	Økonomi											0
5	Familie		6		7	8						4
9, 10, 11	Utdanning					12, 13				14		6
	Behandling					15				16		2
17, 18	Media				19							3
	Religion											0
	Kunst										20	1
	Militær											0
	Sivilsamfunn								*21	22		2
23, 24, 25	Idrett											3
	Transport					26					27	2
11	(Total)	1	1	0	3	5	0	0	1	3	2	
	<i>Utlandet</i>	28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47										21

Tabell 3.1: Supernyttssendinger etter arena og innhold

Analysetablellen

Nå som jeg har gitt en innføring i hvordan man skal forstå analyseredskapet, vil jeg gå gjennom dataene som er samlet inn ved hjelp av den. Målet er å gi en utdypet forståelse av dataene. Først vil jeg gå gjennom de 27 nyhetssakene som handler om det norske samfunnet, slik at det er tydelig hvordan arenaene blir presentert gjennom nyhetene. Istedenfor å gå

gjennom sakene i kronologisk rekkefølge vil jeg først gjøre rede for hvilke av samfunnets arenaer som ble presentert gjennom nyhetssakene. Deretter vil jeg se på hvilke nyheter som fremstiller arenaene som harmoniske og hvordan de gjør dette. Til slutt vil jeg se på hvilke konflikter som kommer til syne gjennom nyhetssakene og hvordan konflikten blir fremstilt.

Arenaer

I denne delen vil jeg gå gjennom hvilke arenaer som blir representert. Her vil jeg gå gjennom er hvilke arenaer som kommer til syne gjennom utvalget av Supernyttssendinger. Det var totalt 11 av 14 arenaer som ble representert gjennom 27 forskjellige nyhetssaker fra det norske samfunnet. Arenaene som ikke var representert gjennom mitt utvalg var *økonomi*, *religion* og *militæret*. Jeg vil presentere nyhetene innenfor de forskjellige arenaene, slik at det blir synlig hvorfor de tilhører den representative arenaen. Tallene referer til nyhetssakens plassering i *Tabell 3.1*.

Utdanning (6 saker)

- 9.** Skoleundervisningen måtte flyttes til en bondegård fordi skolen var for liten til å kunne sikre helsemyndighetenes anbefalinger om avstand mellom elever i forbindelse med covid-19.
- 10.** Amanda 14. år liker å løse oppgaver i forbindelse med mattemaraton på skolen.
- 11.** Skole i Bergen har livredningsøvelse i havet fremfor i bassenget på skolen.
- 12.** Ikke alle skolene vil åpne igjen etter påsken 2020. De har vært stengt på grunn av covid-19.
- 13.** Elever ved Ridabu skole i Hamar er smittet av covid-19, og 5-10 trinn på skolene i nærområdet er derfor stengt.
- 14.** Elevers meninger om bruk av kallenavn, i forbindelse med Donald Trumps nedverdiggende bruk av kallenavn i presidentvalgkampen.

Familie (4 saker)

- 5.** Covid-19 tiltak blir mildere, og barn kan møte besteforeldre igjen.
- 6.** Supernytt forteller om hvilke navn som var de mest populære blant nyfødte i 2019.

7. Barn gjør mer husarbeid når de er hjemme ettersom skoler er stengt på grunn av covid-19.

8. Norske familier bosatt i Malawi må reise hjem på grunn av landets begrensede helsetiltak for covid-19.

Media (3 saker)

17. Opplysning om at Supernytt også er på radio. – Reklame.

18. Det er nå 50 år siden den første julekalenderen ble sendt på TV.

19. Medietilsynet er bekymret for barn som spiller spill med for høy aldersgrense.

Idrett (3 saker)

23. Casper Ruud (nordmann) er på 46. plass blant de beste tennisspillerne i verden.

24. På grunn av koronastengte treningscenter, trener diskoskaster Ola Isene hjemme på foreldrenes gård.

25. Karsten Warholm (nordmann) nominert til årets mannlige friidrettsutøver av World Athletics.

Politikk (2 saker)

3. Norges konge og dronning er i Jordan for å fortelle at likestilling er viktig.

4. Informasjon om at det holdes pressekonferanse for barn angående covid-19.

Behandling (2 saker)

15. Mai-Helen (nordmann) forteller om tiltak rundt Covid-19 i Wuhan. Supernyttseere er ikke redde for at det kommer til Norge. Norske sykehus forbereder seg på at viruset kommer hit.

16. Covid-19 gjør at vi ikke kan håndhilse på hverandre, og vi må bli flinkere på håndhygiene.

Transport (2 saker)

26. 64 mennesker har evakuert Honningsvåg på grunn av snøskredfare.

27. Offentlige sparkesykler som er parkert på fortauet skaper hinder for blinde.

Sivilsamfunn (2 saker)

22. Ungdomsorganisasjonen *Press* deler ut Gullbarbie-prisen til de som er flinke til å skape dårlig selvbilde hos barn.

* 21. Nederlender drept av isbjørn på Svalbard. Isbjørn kommer av og til nært men angriper sjeldent. Film av at isbjørn blir jaget vekk av helikopter.

* Sak nr. 21 er plassert under konfliktdimensjonen *natur & miljø* fordi det peker på utfordringer mennesker har når de lever tett på naturen. Arenaen *sivilsamfunnet* er ikke helt dekkende for denne saken siden saken handler om samfunnet som helhet fremfor en bestemt arena. Grunnen til denne sakens plassering er derfor basert på nyhetens korte omtale om et helikopter som jager en isbjørn vekk fra en bebyggelse. Helikopteret kan tilhøre forskjellige arenaer som for eksempel *media, rett, militær* eller andre, men dette kommer ikke frem i saken. Derfor plasseres saken under arenaen *sivilsamfunn*, siden det kan virke som om å jage isbjørner på flukt er sivilsamfunnet må håndtere. Saken er derfor plassert i feltet *sivilsamfunn/natur & miljø*, for å kunne identifisere den i tabellen blant den mest treffende arenaen, selv om dette er en sak som handler om en konfliktdimensjon knyttet til samfunnet som helhet.

Vitenskap (1 sak)

1. Informasjon fra eksperter om hva vi vet om Covid-19s evne til å smitte dyr.

Rett (1 sak)

2. Petter Northug tatt for å kjøre for fort og for å ha narkotika hjemme hos seg.

Kunst (1 sak)

20. To tvillinger lager musikk. De har Ehlers-Danlos' syndrom, som gjør at de har vansker med fysiske hobbyer.

Harmoni

Jeg har nå lagt frem hvilke arenaer som blir presentert gjennom de 27 forskjellige nyhetssakene. Av disse var det totalt 11 av de som ble kategorisert som harmonisk. Jeg vil nå først si litt om hva som kjennetegner de harmoniske sakene, og deretter gå gjennom de sakene som hadde en harmonisk fremstilling. Med begrepet «harmoni» mens saker som presenterer arenaer uten å presentere konfliktdimensjoner. Dette gjelder saker som presenterer en arena gjennom å forklare funksjonen til rollene innen arenaen, eller hvordan disse rollene fungerer sammen. For eksempel vil en harmonisk nyhet om arenaen *behandling* være en sak som forklarer hvordan pasientrollen og legerollen samhandler. Altså at legen skal gjøre pasienten frisk, uten at nyhetssaken tar hensyn til konflikter som for eksempel forskjellsbehandling på bakgrunn av kjønn eller klasse. Begrepet «harmoni» står derfor kun som en kontrast til begrepet «konfliktdimensjon» og forteller oss at saken handler om arenaens funksjon/kjernevirksomhet fremfor samfunnets konflikter. Nå vil jeg si litt om hver sak for å vise hvilke typer saker som var harmoniske.

Utdanning (3 saker)

9. Skoleundervisningen måtte flyttes til en bondegård fordi skolen var for liten til å kunne sikre helsemyndighetenes anbefalinger om avstand mellom elever i forbindelse med covid-19.
10. Amanda 14. år liker å løse oppgaver i forbindelse med mattemaraton på skolen.
11. Skole i Bergen har livredningsøvelse i havet fremfor i bassenget på skolen.

Idrett (3 saker)

23. Casper Ruud (nordmann) er på 46. plass blant de beste tennisspillerne i verden.
24. På grunn av koronastengte treningssenter, trener diskoskaster Ola Isene hjemme på foreldrenes gård.
25. Karsten Warholm (nordmann) nominert til årets mannlige friidrettsutøver av World Athletics.

Media (2 saker)

17. Opplysning om at Supernytt også er på radio.

18. Det er nå 50 år siden den første julekalenderen ble sendt på TV.

Vitenskap (1 sak)

1. Informasjon om hva vi vet om Covid-19s evne til å smitte dyr.

Rett (1 sak)

2. Petter Northug tatt for å kjøre for fort og for å ha narkotika hjemme hos seg.

Familie (1 sak)

5. Saken handlet om at det nå var blitt lov for barn å møte besteforeldrene sine, etter at det hadde vært restriksjoner rundt dette på grunn av covid-19.

Konfliktdimensjoner

Av de 27 nyhetssakene fra det norske samfunnet hadde 16 av dem tilknytning til en konfliktdimensjon. Det vil si at det lar seg identifisere noen grupper som står i latent eller manifest motsetning til hverandre. Av de 10 forskjellige konfliktdimensjonene var det kun tre som ikke var representert gjennom de 16 nyhetssakene. Disse var *seksualitet*, *etnisitet* og *religion*. Jeg vil nå presentere konfliktdimensjonene som kom til syne og si litt om hva de handlet om.

Geografi (5 saker)

8. Nordmenn har reist hjem fra Malawi fordi helsetjenesten fungerer bedre med tanke på covid-19 her i Norge. Konflikt: industriland/utviklingsland

12. Noen kommuner har mulighet til å åpne skolene etter påske, fordi det er mindre smitte av covid-19 i disse kommunene. Konflikt: kommune/kommuner

13. Ridabu skole i Hamar har elever med Covid-19 smitte og er stengt for 5.-10. trinn. Det samme gjelder skolene i området rundt. Konflikt: Skoledistrikt/skole-distrikt

15. Virusset Covid-19 sprer seg ved et mennesker som reiser fra Wuhanområdet og inn til Europa. Konflikt: reisende/ikke reisende

26. Mennesker i Honningsvåg må evakuere fordi de er utsatt for snøskredfare. Konflikt: mennesker/natur

Konfliktene som dreide seg om geografi var i fire av fem tilfeller koblet til covid-19.

Konfliktdimensjonen ble derfor synliggjort med at noen geografiske områder var mer utsatte for smitten, og mennesker flykter til eller kan leve lettere i områdene med lav smitte.

Sentrum/periferi-ideen blir nesten snudd på hodet, gjennom at en fortykning av folkemengdene er løsningen på problemet. I sak nr. 26 handler geografiproblemet om at noen områder er mer utsatt for naturkatastrofer enn andre. Dette blir nesten en harmonisk fremstilling av tingenes tilstand, men det sier noe om at Honningsvåg ikke er et sted man vil være hvis det kommer mye snø.

Generasjon (3 saker)

4. Barn må informeres gjennom en egen pressekonferanse hvor de kan stille spørsmål som de lurer på angående covid-19 til statsministeren. Konflikt: barns kunnskap/voksnes kunnskap

7. Barn deltar mer i familielivet (husarbeid) når de er hjemme fra skolen. Konflikt: barns kunnskap/voksnes kunnskap

19. Barn kan ta skade av å spille spill rettet mot voksne, men de gjør det likevel. Konflikt: moden/umoden

Igjen er covid-19 skyld i at noen konfliktdimensjoner blir synlige. I disse tilfellene er det barns roller og medvirkning i arenaen *familie* og *politikk* som endres eller krever opplæring i takt med nye samfunnsproblemer. I sak nr. 19 ser vi at de fleste barn ikke følger retningslinjer som er gitt av samfunnet.

Moral (3 saker)

14. Elever synes ikke det er greit å bruke slemme kallenavn på hverandre. Konflikt: mobbing/ikke mobbing

16. Måten vi hilser på hverandre (håndhilsning) fører til spredning av covid-19. Konflikt: farlig oppførsel/ufarlig oppførsel

22. Forskjellige typer markedsføring eller fokus på skjønnhet skaper dårlig og skadelig selvbilde hos barn. Konflikt: forventningspress/ikke forventningspress

Sakene er forskjellige i forhold til tema. Sak nr. 16 havner under moral på grunn av at den på ett vis sverter måten vi hilser på hverandre. Hvis vi nå ser personer som håndhilser, vil vi tenke at de gjør noe som er feil.

Funksjonsevne (2 saker)

20. Et tvillingpar har et syndrom som hindrer dem i å delta i sport, dette har økt deres interesse for musikkspilling siden dette er noe som ikke krever mye bevegelse. Konflikt: tilrettelagt aktivitet/ikke tilrettelagt aktivitet

27. Offentlige sparkesykler er parkert på fortauet og skaper hinder for blinde fotgjengere. Konflikt: hensyn/ikke hensyn

I sak nr. 20 ser vi at funksjonsevne kan være med på å påvirke interesse hos mennesker. I sak nr. 27 ser vi også hvordan vi tar for gitt at mennesker har samme forutsetninger.

Kjønn (1 sak)

3. Kongeparet er i Jordan for å promotere likestilling. Konflikt: kjønnslikhet/kjønnsulikhet

I denne saken ser vi at Norge er en rollemodell, eller hvert fall har noe de skulle sagt på verdensbasis om temaet likestilling.

Klasse (1 sak)

6. Noen navn viser seg å være mer populære enn andre navn. Konflikt: populær/upopulær

Saken handler om at noen navn kan være populære, men den sier implisitt at noen navn er mindre populære.

Natur & miljø (1 sak)

21. Isbjørner på Svalbard kan være farlige for menneskene som bor eller ferdes der. Konflikt: mennesker/dyr

Denne saken handler om at mennesker bor i områder hvor naturen, eller i dette tilfelle dyrene, kan være en trussel for oss. Vi må derfor gjøre tiltak for å separere menneskene fra naturomgivelsene.

Kapittel 5 – Analyse

I denne oppgaven er målet å svare på problemstillingen «*hvilket bilde av det norske samfunnet blir barn presentert for gjennom Supernytt?*» I teorikapitlet har jeg laget et analyseredskap basert på de to sosiologiske teoriene funksjonalismen og konfliktteori. Deretter har jeg brukt dette redskapet til å analysere 11 Supernyttsendinger. På denne måten har jeg fått en oversikt over representasjonen av arenaer og innholdet i disse arenaene (konflikt eller harmoni) i disse 11 sendingene. I empirikapitlet har jeg gjort rede for hvilket av disse arenaene og konfliktdimensjonene som er fanget opp av analyseredskapet. Jeg har også kort gått gjennom innholdet i de enkelte nyhetssakene som handler om det norske samfunnet. Av de totalt 47 nyhetssakene som jeg har basert min studie på, handlet 57% av dem om det norske samfunnet. Fordelingene av norske og utenlandske nyhetssaker rammer derfor Norge inn i en global sammenheng, og plasserer oss geografisk og politisk. For oppgaven min er det kun fremstillingen av det norske samfunnet som er relevant, og derfor vil saker som ikke handler om Norge heller ikke bli tatt med i analysen.

I dette kapitlet vil jeg *analysere* empirien min, og jeg vil gå frem på følgende vis: I første del av kapitlet vil se om det finnes noen overordnede tendenser i empirien min når det kommer til arenaer og innhold i Supernyttsendinger. Kriteriet som ligger til grunn for å finne disse tendensene er *representativitet* av arenaer og innhold i nyhetssendingene. Her vil jeg se på representativitet i arenaene, balansen mellom harmoni og konflikt, og i selve konfliktdimensjonene. Begrepet representativitet vil jeg gjøre rede for senere. I den andre delen av kapitlet vil jeg prøve å *forklare* disse tendensene. Mitt utvalg av sendinger er ikke så stort, så forklaringen av tendensene må sees i lys av dette. Derfor vil analysen i hovedsak forsøke å finne *forslag* til forklaringer på disse tendensene. Til slutt vil jeg gi en liten konklusjon av hva jeg har funnet ved å analysere empirien på denne måten.

Del 1 – Tendensene i Supernytts fremstilling av samfunnet

I denne delen av analysen handler det om å finne ut om det er noen tendenser for Supernytts fremstilling av det norske samfunnet, presentert i forrige kapittel. For å finne disse tendensene er det som sagt representativitet med henblikk på arenaer og innhold som ligger til grunn. Med representativitet mener jeg helt generelt at alle elementene i samfunnet kommer med og

at de representeres likt. Mer spesifikt vil jeg legge to kriterier til grunn for begrepet *representativitet*. Det ene kriteriet er *bredde*. Bredde handler om at alle skal med. Altså, blir vi introdusert for alle konfliktene og arenaene vi har i samfunnet, eller er det noen som ikke blir snakket om? Det andre kriteriet er *dybde*. Dybde handler om at noen arenaer eller konflikter kanskje er mer med enn andre. Altså at de oftere kommer til syne i nyhetssakene. Representativiteten (bredden og dybden) vil derfor gjøre det tydelig om det ligger noen tendenser til grunn for nyhetssendingene. Dette tar utgangspunkt i antagelsen om at sammenslåingen av konfliktteorien og funksjonalismen gir et balansert bilde av det norske samfunnet. Dette bildet vil være en målestokk for å si om Supernytts bilde er representativt for det norske samfunnet.

Arenaene

Her vil jeg si litt om den brede og dype fremstillingen av Supernytt gir arenaer. For å gjøre dette vil jeg prøve å besvare to spørsmål. Det første er: hvor mange av arenaene representert i programmet (bredde)? Det andre er: er noen arenaer mer representert enn andre (dybde)?

Bredde

Det empirien viser oss er at gjennom et utvalg på 11 nyhetssendinger og totalt 27 norske nyhetssaker fordelt over seg, er 11 av 14 arenaer blitt representert. Supernytt er med andre ord ganske flink til å vise frem bredden av arenaer i dagens norske samfunnet. Selv gjennom mitt smale utvalg er nesten alle arenaene inkludert. Det er også en tendens for temaene i nyhetssakene som strekker seg over arenaene. I hovedsak ser vi at nyheter om covid-19, og nyheter i forbindelse med barns interesser og «verden» ligger bredt på kryss av arenaene. De ekskluderte arenaer er *militær*, *økonomi* og *religion*. Dette betyr at barn får en relativ bred representasjon av det norske samfunnets arenaer gjennom Supernytt.

Dybde

Dybde handler om at noen arenaer er fremstilt hyppigere enn andre. Ifølge min innsamlede empiri er arenaene *utdanning* og *familie* som er de mest omtalte arenaene i Supernytt.

Utdanning har 6 nyhetssaker, og familie 4. Deretter kommer *idrett* og *media* med 3 nyhetssaker, mens de resterende representerte arenaene har to eller en sak hver. Dette er den i

korte trekk den dybden barn presenteres for gjennom Supernytt. For å gi et lite perspektiv på dybden ville man i et perfekt funksjonalistisk samfunn med horisontal differensiering ha like stor representasjon av hver av arenaene. Hvis dette var tilfellet, ville det kanskje vært det mest interessante funnet oppgaven min kunne håpet på. Men mitt funn betyr er at Supernytt ikke gir en likeverdig nyhetsdekning av hver arena.

Oppsummering

Det er to viktige funn som kommer til syne gjennom å analysere representasjonen av arenaene. Det første er ganske enkelt at arenaene blir presentert bredt, som skaper et ganske helhetlig bilde av samfunnet. Det andre er at dybden i presentasjonen i hovedsak strekker seg til de to arenaene utdanning og familie. Det at det finnes dybde betyr at Supernytt ikke er representativt i forbindelse med horisontal differensiering blant arenaene i det norske samfunnet.

Harmoni eller konflikt

Her vil jeg se på representasjonen av innholdet i arenaene med tanke på harmoniske og konfliktfylte nyhetssaker. Bredden i dette tilfellet vil være balansen mellom harmoni og konflikt. Når det kommer til dybde vil det ha en litt annen betydning enn det hadde i forbindelse med arenaene, og som det vil ha i forbindelse med konfliktdimensjonene. Her handler dybden om *intensiteten* i konfliktene. Med intensiteten mener jeg i hvilken grad nyheten er designet eller vinklet for å skape sterke følelser hos seeren. Med andre ord, blir vi utsatt for harmoniske fremstillinger av tingenes tilstand, eller er det intense nyheter vi møter på i Supernytt?

Bredde

Empirien viser at det er totalt 11 harmoniske og 16 konfliktstyrte nyhetssaker. Dette er en ganske balansert fordeling, men kun en svak overvekt av konflikter generelt i nyhetene. Ser vi derimot på balansen mellom harmoni og konflikt for hver av arenaene, ser vi at noen arenaer er representert utelukkende harmonisk (vitenskap, rett og idrett), noen utelukkende konfliktfylt (politikk, behandling, kunst, sivilsamfunn og transport) og kun et fåtall med begge

delar (familie, utdanning, media). De som er presentert som både harmonisk og med konflikt er de også de arenaene med størst dekning i nyhetsbildet.

Dybde: harmoniske konflikter

Dybde handler altså i dette tilfellet ikke bare om representativitet, men om intensitet. For å beskrive graden av intensitet vil jeg bruke begrepene *latent* og *manifest*. Med latent menes konflikter implisitt finnes i samfunnet. For eksempel handler mange av nyhetssakene om konfliktdimensjonen geografi, hvor ulike kommuner eller områder i Norge blir fremstilt som mindre trygge i forbindelse med natur og sykdom. Med manifest menes konflikter som eksplisitt kommer til syne i samfunnet. Altså hvor involverte parter i stor grad viser sine synspunkt gjennom demonstrasjoner, streiker, folketog eller andre former for aktiv deltakelse fra mennesker som forsøker å bedre sin situasjon.

13 av 16 konflikter er latente, altså en stor overvekt av latente konflikter. De tre manifeste konfliktene var som følger: Fra *generasjon* presenteres vi for to latente og en manifest nyhetssak. Den manifeste handler om de helsemessige utfordringene som oppstår når barn spiller spill med for høy aldersgrense. Dette viser at barn er en annen gruppe enn voksne og må få egne tilpasninger etter sine behov og forståelsesevne. Her ser vi at barn pusher grensene som er satt for dem, og på denne måten kan saken sies å være manifest. I dimensjonen *moral* kommer to av tre konflikten til syne på en latent måte. Den manifeste saken ser på forholdet mellom mennesker og kommersielle aktører. Her ser vi at sivilsamfunnet har organisert seg for å stanse eller forebygge uønsket fokus på kroppspress gjennom reklame eller influensere som retter seg mot barn. Den siste manifeste nyhetssaken finner vi i konfliktdimensjonen *kjønn*. Nyhetssaken handler om likestilling og hva dette har å si for kvinners yrkesmuligheter. Denne saken handler derimot om likestillingssituasjonen i Jordan. Norges konge og dronning blir i saken gode representanter for å snakke likestillingens sak. På denne måten kommer Norge ut som et godt eksempel i likestillingsdebatten. Dette betyr at selv om Norge er involvert i denne formen for konflikter, fremstiller vi oss selv som de «gode» i saken.

Dybden vi ser i forbindelse med harmoni og konflikter beskrives best av begrepet latent. Til tross for en liten overvekt av saker med konflikt, ser vi at kun tre av disse konfliktfylte nyhetssakene presenterer konfliktdimensjonen på en manifest måte. Altså har vi

11 harmoniske saker, 13 latente konflikter og kun 3 manifeste konflikter. Det er med andre ord liten dybde i konfliktdimensjonene.

Oppsummering

Det er to hovedfunn som kan trekkes fra dette. Det første er at det er en bred fremstilling av harmoni og konflikt totalt sett i samfunnet, men ikke på de individuelle arenaenes nivå. Det andre er at selv med en overvekt av konfliktfylte nyhetssaker blir fremstillingen av samfunnet harmonisk, på grunn av en overvekten av latente konflikter.

Konfliktdimensjonene i samfunnet

Så langt ser vi at Supernytt presenterer et samfunn som er mangfoldig med tanke på arenaer og relativt harmonisk med tanke på latente konflikter. Det jeg nå skal gjøre er å se på hvordan konfliktdimensjonene blir representert. Også her vil jeg se på representativitet i form av bredde og dybde. Bredde vil i dette tilfelle handle om hvorvidt alle dimensjonene er med i utvalget, mens dybde handler om at noen er mer med enn andre.

Bredden

For å begynne med den letteste observasjonen kan jeg si at i likhet med arenaene klarer Supernytt å presentere de fleste av konfliktdimensjonene gjennom et relativt lite utvalg av nyhetssendinger. Syv av ti dimensjoner er representert. De konfliktdimensjonene vi ikke ser noe fra er religion, etnisitet og klasse. Helhetlig vil jeg si at vi får et ganske representativt bilde av innholdet i samfunnet med tanke på utvalget.

Dybde

I mine funn var det noen konfliktdimensjoner som var tydelig mer vektlagt enn andre. Geografi er den mest sentrale konfliktdimensjonen med fem nyhetssaker i Supernytt. Deretter kommer dimensjonen generasjon og moral med tre nyhetssaker hver. Jeg vil si at det er disse tre som danner kjernen av Supernytts konfliktdimensjoner. Funksjonsevne kommer på fjerdeplass med to nyhetssaker, og kjønn, klasse og natur & miljø fikk en hver. Utfra mitt utvalg er det denne prioriteringen Supernytt har gitt de forskjellige konfliktdimensjonene i

samfunnet: Geografi, generasjon og moral, blir kjernen i konfliktlandskapet, mens funksjonsevne, kjønn, klasse og natur & miljø blir mindre sentrale. Seksualitet, religion og etnisitet hører vi ikke noe om. Denne fremstillingen er selvsagt basert på et lite utvalg, men den gir kanskje en grov skisse av programmets prioriteringer.

Oppsummering

Samfunnets konfliktdimensjoner blir i bred grad presentert gjennom Supernytt. Med tanke på dybde er det hovedsakelig geografi som er presentert, og generasjon og moral er de neste på listen.

Del 2 – Forklaring på tendensene

Nå har jeg gått gjennom og analysert empirien min med utgangspunkt i representasjonen av arenaer, harmoni og konflikter i forbindelse med bredde og dybde. Det er seks tydelige tendenser som kommer til syne, og i denne delen av oppgaven vil jeg komme med forslag til forklaring på disse tendensene. Måten jeg skal gå frem på er som følger: Først vil jeg presentere de seks tendensene jeg har funnet i empirien. Deretter vil jeg introdusere fire faktorer som kan være med på å forklare hvorfor disse tendensene er tilstede i empirien. Til slutt vil jeg koble sammen forklaringsfaktorene med tendensene. På denne måten vil jeg kunne si noe om hvilket samfunn tendensene tilhører, altså hvilket samfunn Supernytt projeksjoner gjennom sine nyheter. Og jeg vil kunne gi noen forslag til forklaring på hvorfor disse tendensene finner sted.

Tendensene

1. Arenaene er bredt fremstilt gjennom at 11 av 14 er snakket om i mitt utvalg. De ekskluderte arenaene er militær, religion og økonomi.
2. Dybden i arenaene trekkes mot utdanning og familie.
3. Samfunnet blir presentert med en balansert mengde harmoni og konflikter, mens arenaene i seg selv har en tendens til å bli fremstilt som enten eller. De arenaene med flere nyhetssaker blir oftere framstilt både harmonisk og med konflikter.
4. Samfunnet er stort sett i harmoni eller fremstilt med en overvekt av latente konflikter.

5. Syv av ti konfliktdimensjoner kommer til syne i sendingen. Unntaket er religion, etnisitet og klasse.
6. Dybden i konfliktdimensjonen dreier seg mest om geografi (fem saker), men også litt om generasjon og moral (tre saker hver).

Dette er altså de tydelige tendensene som kommer til syne i mitt utvalg av Supernyttssendinger.

Forklaringsfaktorer

Det jeg nå skal gjøre er å introdusere noen faktorer som kan forklare disse tendensene. har jeg kommet frem til fire forklaringsfaktorer. Disse er:

Barns arenaer

En måte å forklare tendensene på er at Supernytt prioriterer arenaer som er relevante for barn.

«Hvis lyden forsvant fra TV-programmene, ville det trolig øke avstanden mellom døve som er i stand til å «lese på munnen» og oss andre som ikke er det. En kan trygt gå ut fra at en rekke programmer for store grupper fungerer som om lyden var slått av: de er vitne til at noe blir sagt, men forstår ikke hva det betyr.»

(Hernes, 1977, s. 194)

Sitatet forteller oss hvorfor Supernytt ikke kan håndterer barn som en del av en stor gruppe som kan se de samme nyhetene som de voksne. De ville ikke ha forstått nyhetene på samme måte, eller gitt informasjonen den samme verdien. Dette kan være en av grunnene til at dybden i arenaer er slik den er. Kanskje barn trenger å se sin egen relevans i nyheten for å lettere å kunne forstå hvorfor dette er viktig og hvilke konsekvenser denne nyheten faktisk har. Det forklarer også hvordan Supernytt klarer å inkludere mindre relevante arenaer på en måte som barn kan forstå.

Nå vil jeg forklare hva jeg mener med *barns arenaer*. Dette tar utgangspunkt i at forskjellige arenaer tilbyr, eller inkluderer forskjellige roller for aktørene/menneskene i samfunnet. Barns arenaer spiller på at barn er en egen gruppe i samfunnet, og at denne gruppen inntar forskjellige roller i de forskjellige arenaene. Med barns arenaer mener jeg derfor arenaer som i større grad tilbyr *relevante* roller for barn. Jeg setter to kriterier for at en

rolle skal sies å være relevant for barn. Det ene er at en større andel av rolleneinnehaverne i arenaene er barn. Den andre er at barna gis aktive fremfor passive roller. For eksempel er utdanning en av barnas arenaer fordi de inntar rollen som *elever*. En elev er en sentral rolle i arenaen utdanning, og det er generelt sett flere barn i denne arenaen enn voksne. Familien er en av barnas arenaer fordi barn trenger et apparat som kan ta vare på og oppdra dem. Man kan også argumentere for at poenget med familien er å oppdra barn. Politikk vil ikke være en av barnas arenaer. For å delta i politikken trengs opplæring som barn ikke har tilgang på. I de tilfeller barn deltar i politikken er det som regel et flertall av voksne som tar avgjørelser, og barn utgjør ikke nødvendigvis et flertallet av de rollene som de kan inneha. For å oppsummere er barnas arenaer de arenaene som tilbyr roller som i stor grad er designet for barn, eller arenaer som er utviklet med egne tilpasninger for barn.

Aktualiteter (covid-19)

En annen forklaringsfaktor er at Supernytt fanger opp og presenterer det aktuelle nyhetsbildet. Her vil jeg se på hva jeg mener med *aktualiteter* i nyhetsbildet. Det er i hovedsak to typer nyheter som havner under kategorien aktualitet. Det ene er den typen som strekker seg på tvers av arenaer og forklarer effekten av denne hendelsen har i ulike arenaer. I 2020 var dette i hovedsak covid-19, men i 2011 var kanskje dette terrorangrepet på Utøya. Den andre typen aktualitet er for eksempel sjokknyheter, kjendisnyheter eller lignende, som skaper en veldig interesse fra publikums side. Denne typen for aktualitet kan stå mer for seg selv som en enkelthendelse uten oppfølgingsnyheter.

Det medievidde samfunnet

En tredje forklaring er at Supernytt er en del av arenaen media, og derfor former nyhetsbildet med medias logikk. I korte trekk er funksjonen til media å observere hva som skjer i samfunnet, informere mennesker om sine observasjoner og skape underholdning i form av at menneskene i samfunnet får noe å snakke om. Begrepet «det medievidde samfunn» kommer fra sosiologen Gudmund Hernes' artikkel med samme navn fra 1977. Hernes (1977) mener at i dagens samfunn utfører media sin funksjon så godt at samfunnet blir endret rundt dette. Artikkelen trekker også frem noen teknikker media jobber etter, og det er disse teknikkene jeg mener at kommer til syne gjennom analysen av min empiri. Derfor vil jeg sammenligne mine

funn med medias arbeidsmåte fremstilt av Hernes (1977) for å se hvordan medias (i dette tilfellet Supernytts) funksjon og arbeidsmåter resulterer i fremstillingen av samfunnet.

De fem teknikkene har jeg listet opp her, men formulert litt kortere enn Hernes selv:

1. *Tilspisning*. Nyheter bruker spissformuleringer på grunn av begrenset sendetid.
2. *Forenkling*. Kompleksiteten i budskapet reduseres slik at det blir lettere å forstå.
3. *Polarisering*. Saker blir fremstilt slik at vi tar parti og danner meninger om saken.
4. *Intensivering*. Vi liker å høre om spesielle hendelser fremfor det dagligdagse.
5. *Konkretisering*. Nyheter er best når det finnes konkrete hendelser man kan rapportere.

(Hernes, 1977, s. 187-188).

Det er disse teknikkene som ligger til grunn for å kunne si om Supernytt fremstiller arenaene på en medievridd måte. I mine funn er det teknikken *polarisering* som er mest relevant for å forklare tendensene. Polarisering er en teknikk som kan bidra til at media trekker frem konflikter i nyhetsdekningen, ved at denne teknikken får mennesker og grupper til å ta parti i saken.

Grunnleggende trekk i det norske samfunnet

En fjerde forklaringsfaktor er at Supernytt presenterer samfunnet på en representativ måte forhold til slik det norske samfunnet faktisk er. Hvordan det norske samfunnet er, er hva jeg skal se på nå. Dette er selvfølgelig et stort sosiologisk spørsmål, men jeg vil se på de mest grunnleggende trekkene som sosiologien så langt peker på. Det første er ganske enkelt at samfunnet *er* delt inn i arenaer. Her er det viktig å spesifisere at arenaene i tillegg er de som jeg har presentert i teoridelen av oppgaven. Det andre grunnleggende trekket i samfunnet er med tanke på innholdet i arenaene, altså konfliktdimensjoner. For å beskrive det norske konfliktlandskapet vil jeg ta utgangspunkt i samfunnets *politiske skillelinjer* slik det er presentert av sosiologen Stein Rokkan (1989). Begrepet politiske skillelinjer er hos Rokkan en litt annen betegnelse på det jeg kaller for konfliktdimensjoner. Derfor, ved å sammenligne representasjonen av konfliktdimensjoner i Supernytt med de skillelinjene Rokkan (1989) mener er viktigst, vil jeg ha en referanse for å si om Supernytts bilde av samfunnet stemmer med det etablerte bilde til Rokkan (1989). Dette vil kanskje svare på hvorfor de dominerende konfliktdimensjonene er de de er.

Rokkan (1989) opererer med syv skillelinjer. Det første jeg vil gjøre er å prøve å gjøre det tydelig hvilke skillelinjer som tilsvarer de forskjellige konfliktdimensjonene. Disse er presentert i tabell 4: Rokkans skillelinjer konvertert til konfliktdimensjoner.

Skillelinjer	Konfliktdimensjoner
Sentrum/periferi	Geografi
Embetsstand og patrisiat/bondestand	Klasse
Religion	Religion (konfliktdimensjon og arena)
Moral	Moral
Arbeidsmarked	Økonomi (arena)
Varemarked	Økonomi (arena)
Utenriks	Utlandet (kategori)

Tabell 4: Rokkans skillelinjer konvertert til konfliktdimensjoner

(basert på Rokkan, 1989, s. 250).

Forskjellene vi ser her er at økonomi og utlandet (utenriks) er presentert som skillelinjer, mens hos meg er økonomi en arena og utlandet en kategori. Religion er også hos Rokkan (1989) representert som en arena og en konfliktdimensjon. Følger vi Rokkans skillelinjer vil altså *geografi*, *klasse*, *religion* og *moral* være de konfliktdimensjonene jeg opererer med, som det norske samfunnet er mest opptatte av.

Forklaringsforslag

Nå har jeg presentert tendensene og forklaringshypotesene. Grunnen til at forklaringen må forbli hypotetisk er fordi utvalget av Supernyttssendinger er for lite til å kunne si noe med sikkerhet. Det jeg nå vil gjøre er å gå gjennom hypotesene hver for seg, og etter at alle er presentert vil jeg koble de til tendensene.

Nå har jeg gått gjennom de fire faktorene som kan være med på å forklare tendensene. Det jeg nå skal gjøre er å vise hvordan faktorene kan kobles til de ulike tendensene. De kommende overskriften refererer til de forskjellige tendensene, og under dem vil jeg forklare hvordan de henger sammen med forklaringsfaktorene.

Tendens nummer 1 – bred representasjon av arenaene

Denne tendensen kan forklares gjennom to faktorer. Den mest relevante av disse faktorene er ***grunnleggende trekk i det norske samfunnet***. Faktoren forklarer tendensen hovedsakelig gjennom at en bred fremstilling av samfunnets arenaer i Supernytt, bekrefter at samfunnet inneholder disse arenaene. De finnes, de er viktige deler av samfunnet og dette gjenspeiles i at vi trenger å bli informert om dem. I forbindelse med Rokkan (1989) ser vi at de arenaene han trekker frem som skillelinjer ikke har den største representativiteten i Supernytt. Dette var arenaene økonomi og religion, og de var ikke representert i mitt utvalg av sendinger. Kategorien *utlandet* var derimot representert med nesten halvparten av nyhetssakene. De utelatte arenaene kan skyldes antallet av utvalgte sendinger, men med 11 sendinger og 11 representerte arenaer tyder det på at samfunnet som blir representert stemmer godt overens med det samfunnet teorien min støtter seg på.

En bred representasjon av arenaer kan også forklares gjennom faktoren ***aktualiteter***. Dette forklaringsforslaget må sees litt i lys av barns arenaer. Gjennom aktualiteter blir seerne kjent med individuelle nyhetssaker innenfor arenaer de er kjent med. Deretter kan aktualiteten brukes til å bli kjent med mindre relevante arenaer, og slik blir bredden i arenaen fremstilt. Måten bredden av arenaer kommer til syne på gjennom aktualitetene er hovedsakelig gjennom nyhetsdekningen av covid-19. Covid-19 ble temaet for 11 av de totalt 27 nyhetssakene som handlet om det norske samfunnet. Det betyr at hver tredje nyhetsverdige hendelse i 2020 var relatert til covid-19. Denne aktualiteten påvirker flere arenaer på forskjellige måter og det er nettopp gjennom å dekke saker av denne typen som gjør at samfunnet får en bred fremstilling. Dette passer også inn i et funksjonalistisk samfunn med tanke på holisme. Aktualiteten covid-19 viser hvordan de forskjellige arenaene i samfunnet henger sammen og får ulike utfordringer på bakgrunn av samme hendelse. For eksempel ser vi hvordan politikere er med på bestemme over skoler på bakgrunn av helsemyndighetenes anbefalinger, og hvordan tiltakene rundt covid-19 påvirker familien. Aktualiteter forklarer altså ikke hvorfor samfunnet er delt inn i arenaer, men det forklarer hvorfor vi får en bred fremstilling av dem.

Tendens nummer 2 – Dybden i arenaene

En av tendensene i mine funn er at arenaene utdanning og familie får mer sendetid enn de andre. Følger vi tanken om at ***barns arenaer*** er de mest aktuelle i nyhetssendingen, vil dette være en god forklaring på tendensen for arenaenes dybde. Ideen om at det er barns arenaer

som dominerer nyhetsbildet kommer av representasjonen av arenaer i Supernytt. Av de 11 representerte arenaene er det i hovedsak to som skiller seg mer ut enn de andre. Dette er arenaene *utdanning* med seks nyhetssaker og *familie* med fire. Tilknytningen disse arenaene har til barn er som følger: Barn tilbringer mesteparten av tiden sin på skolen, og er avhengige av familien for å forsørge seg eller blir forsørget. Disse to arenaene er derfor de to mest dominerende arenaene barn oppholder seg i. Etter utdanning og familie kommer *media* og *idrett* tre nyhetssaker. Idrett kan forklares med at barn ofte er aktive i sport eller aktiviteter, og derfor har en interesse for nyheter som angår dette. Selv i nyhetssaken som handlet om arenaen *kunst* ble vi presentert for to barn som lager musikk, og som ikke driver aktivt med nettopp idrett på grunn av Ehler Danlos syndrom. Idrett virker derfor som en viktig arena for barn, siden den også er nevnt i saker med forbindelse til aktuelle hobbyer. *Media* på sin side er kanskje ikke en arena hvor barn har spesifikke roller, men mye av det som produseres av media underholdning for barn. Nyhetene i Supernytt handler ikke om et unntak. Vi får vite at Supernytt er på radio, at det er 50 år siden julekalenderen på fjernsyn startet for første gang, og at medietilsynet er bekymret over barn spiller spill med for høy aldersgrense. Det dette forteller oss er at de fire mest representerte arenaene er tett knyttet mot barns interesser. Etter disse fire er det arenaene *politikk*, *behandling*, *sivilsamfunn* og *transport* representert med to nyhetssaker. Nederst på listen er *vitenskap*, *rett* og *kunst* som alle har en nyhetssak hver. Arenaene *religion*, *økonomi* og *militær* er ekskludert i mitt utvalg av nyhetssendinger. De mindre representerte arenaene tilbyr ikke i like stor grad roller for barn. Med dette mener jeg at barn er passasjerer når det kommer til transport eller pasienter når det kommer til behandling. De er introdusert for vitenskap i for eksempel naturfagstimene på skolen, eller hvis de utforsker og leker på fritiden. Militæret eller økonomiske beslutninger er i all hovedsak behandlet av voksne. Militære operasjoner kan også virke skremmende for barn, og selv om økonomi kanskje kan virke skremmende for voksne, er det nok mer uinteressante eller uforståelig for barn. *Religion* derimot passer ikke nødvendigvis inn i denne forklaringshypotesen, siden barn ofte har forskjellige roller når det kommer til religiøse skikker. Selv med dette unntaket, er mitt forslag til forklaring at relevansen arenaene har i forbindelse med barn, avgjør hvor mye sendetid hver av arenaene gis. Dette ser vi også tegn til hvis vi ser på de arenaene med lavere sendetid. Det er dette hierarkiet av arenaer i nyhetssendingene som er grunnlaget for å si at barns arenaer er mest representert.

Tendens nummer 3 – balansert fremstilling av harmoni og konflikter

Det var 11 harmoniske saker og 16 konfliktfylte saker. Den lille overvekten av konflikter kan delvis skyldes ***grunnleggende trekk i det norske samfunnet***, ved at konflikter faktisk er en del av samfunnet vi lever i, som Stein Rokkan (1989) har påpekt. Men hvorfor var det såpass mange konflikter tilstede i nyhetsdekningen.

En annen forklaringsfaktor er kanskje sterkere knyttet til ***det medievidde samfunnet*** og teknikken *polarisering* som aktivt er brukt i media for å skape engasjement i nyhetene. Her er tanken at selv om samfunnet vi lever i hovedsakelig forekommer harmonisk, vil media bruke polarisering nettopp for å sette mennesker eller grupper opp mot hverandre. Polarisering kommer til syne i for eksempel sak nr. 14 (Trump og kallenavn) hvor Trump blir presentert som en slem mann, og sak nr. 27 (sparkesykler er i veien for blinde) hvor vi møter en blind gutt som forklarer problemet fra sin side. Ved å vinkle nyhetssakene på denne måten skaper Supernytt kanskje en mer eller mindre unaturlig representasjon av disse konfliktdimensjonene i samfunnet.

Tendens nummer 4 – latente konflikter

Samfunnet fremstilles som harmonisk både med tanke på balansen mellom harmoniske og konfliktfylte saker, men også i den forstand at konfliktene fremstilles på en latent måte. Den mest logiske forklaringen finnes i ***grunnleggende trekk i det norske samfunnet***, i den forstand at Supernytt speiler det samfunnet vi lever i. Det norske samfunnet kan sies å være ganske harmonisk, hvor mennesker tar seg tiden til å løse konflikter som oppstår på en byråkratisk måte (altså søknader, organiserte arbeidere, gjennom rettssystemet eller lignende) fremfor folketog, streiker eller demonstrasjoner. Selv med medias *polarisering* vil de konfliktfylte sakene ikke bli mer enn latente, nettopp fordi det ikke er manifeste konflikter i samfunnet.

En annen mulig forklaring er at ***aktualiteten*** som står sterkt i nyhetsbildet i 2020, ikke åpnet opp for manifeste konflikter. Med dette mener jeg at hvis det hadde vært en aktualitet som satte grupper av mennesker opp mot hverandre ville konfliktene i nyhetsbildet speile dette. Hvis vi hadde bodd i et samfunn hvor helsevesenet hadde fokusert på de rike i samfunnet, kunne kanskje denne aktualiteten fått media til å skape mer manifeste konflikter. Måten vi har håndtert covid-19 på har i større grad vært av typen dugnad og forståelse. Dette gjør det kanskje bare mer tydelig at Norge er et samfunn hvor harmoni står sterkt, og bygger

mer under at grunntrekkene i samfunnet fører til latente konflikter, selv med medias polarisering.

Tendens nummer 5 – bred representasjon av konfliktdimensjoner

Igjen ser vi at det er ***grunnleggende tendenser i det norske samfunnet*** som kan forklare tendensene i min oppgave. Her ser vi at en bred representasjon av konflikter viser at konflikter er en samfunnsfaktor i seg selv. Denne tendensen er best forklart gjennom de samme faktorene som bredden av arenaer.

Tendens nummer fem kan også forklares gjennom faktoren ***det medievrddde samfunnet***. Dette er igjen med tanke på polarisering, men i denne forbindelse er det snakk om at polariseringen forklarer hvorfor vi får en bred representasjon av konflikter i et tilsynelatende harmonisk samfunn. Altså er det medias fokus på å skape interesse som gjør at saker som kunne blitt presentert harmonisk, får et konfliktfylt preg. Bredden i konfliktdimensjonene kommer da til syne gjennom at media gjør dette for flere av samfunnets arenaer.

Den tredje faktoren som kan forklare bredden er ***aktualiteter***. Covid-19 preget de fire største konfliktdimensjonene, mens i de mindre representerte dimensjonene (de med 2 eller 1 sak) ser vi at konfliktene handler hovedsakelig om kjendiser, popularitet og til og med et isbjørnangrep. Med andre ord er konfliktene i de mindre representerte dimensjonene presentert gjennom aktualiteter, siden de spiller på ting vi vet interesserer publikum, altså kjendiser og ekstreme hendelser. For de fire største konfliktdimensjonene ser vi at samme aktualitet ikke bare strekker seg over flere arenaer, men de kan skape flere forskjellige typer konflikter. Dette kan også knyttes til medias teknikk *intensivering*, hvor ideen er å skrive om uvanlige hendelser fremfor dagligdagse ting. Intensivering er kanskje den minst brukte teknikken i Supernytt. Med dette mener jeg at de fleste av sakene handler om ting som påvirker oss i en vanlig hverdag. Dette punktet er likevel synlig i sak nr. 11 (skole har livredningsøvelse i havet) og sak nr. 2 (Petter Northug har brutt loven), men også generelt i de sjokkerende nyhetene. Derfor må aktualitetene i dette tilfelle heller sees på som en del av ***det medievrddde samfunnet***.

Tendens nummer 6 – Dybden i konfliktene

Vektleggingen av konfliktdimensjonene *geografi* og *moral* kan forklares gjennom at dette er konfliktdimensjoner som er aktuelle for det norske samfunnet. Denne forklaringen støttes av det arbeidet som er gjort av sosiologen Stein Rokkan (1989). Dybden i konfliktdimensjonene kan derfor sies å skyldes ***grunnleggende trekk i det norske samfunnet***. I motsetning til arenaer er ikke konfliktdimensjonene horisontalt differensierte. Det finnes altså et hierarki blant dem, eller i det minste at noen er mer sentrale i samfunnet enn andre. Rokkans hierarki er tydelig i tabell 4 på side 51, mens i mine funn ser vi at geografi, generasjon og moral ligger øverst i Supernytts hierarki. Det denne sammenligningen er kanskje forklarer er hvorfor geografi og moral er så sentrale i mine funn. De er konfliktdimensjoner som har sterke røtter i samfunnet, selv for målgruppen til Supernytt. Med andre ord er det ingen overraskelse at disse konfliktdimensjonene står så sterkt. Av disse var geografi var klart størst. For Rokkan handlet denne konfliktdimensjonen om sentrum/periferi debatten. I mine funn ble dimensjonen latent fremstilt gjennom at mennesker befinner seg i eller må flykte fra områder eller kommuner rammet av covid-19 eller naturkatastrofer. Konflikten geografi kommer til syne gjennom at disse områdene mindre attraktive sammenlignet med andre, og ikke gjennom den mer klassiske fokuset på sentrum/periferi. Klasse er også representert i mine funn, men kun med en nyhetssak. Altså er klasse inkludert, men ikke betydelig mer enn noen andre konfliktdimensjoner.

Sammenligningen forklarer ikke hvorfor *generasjon* får den representasjonen den gjør. Den er ikke nevnt av Rokkan (1989) som en av samfunnets mest sentrale skillelinjer, men er i mine funn like høyt representert som moral. Forklaringen på dette kan igjen være koblet til målgruppen av programmet, som er barn. Denne koblingen til barn kommer av at barna utfordrer etablerte grenser (spill med høy aldersgrense) eller får tilrettelagt deler av samfunnslivet (egen pressekonferanse for barn). Konfliktdimensjonen kan derfor være aktuell fordi barnesamfunnet har noen tydelige begrensninger som voksensamfunnet ikke har. Supernytt mener at det har nyhetsverdi å informere om de tilfellene barn eller voksne aktører krysser grensene mellom disse to samfunnene. Altså ligger forklaringen på representasjonen av generasjon kanskje ikke i Rokkans (1989) arbeid, men kanskje er den et resultat av Supernytts målgruppe.

Rokkan (1989) mener også at religion er en viktig konfliktdimensjon i samfunnet, men det klarer ikke mine funn å støtte. Hvorfor er det ingenting i min empiri som peker på. En logisk forklaring være at utvalget mitt er lite, og at det er utsatt for visse tilfeldigheter. En

svært hypotetisk forklaring kunne vært at de ekskluderte konfliktdimensjoner som *religion*, *etnisitet* og *seksualitet* er dimensjoner vi ofte har veldig sterke meninger om. De er også tett knyttet til menneskers personlige følelser og identitet. Supernyttredaksjonen har selv sagt at de har fått kritikk på nyhetssaker som handler om for eksempel LHBT+ (se fotnote 1), så kanskje er Supernytt litt tilbakeholden på disse konfliktene og presenterer de kun hvis de er veldig relevante. Men dette er som sagt rent hypotetisk, og trenger mer forskning for å kunne si noe sikkert. Det vi vet er at siden Supernyttredaksjonen har fått kritikk på saker som handler om seksualitet, vet vi selvfølgelig også at de lager saker om disse konfliktene. Derfor gir det mer mening å forklare dette med utvalget mitt.

Del 3 – Oppsummering og konklusjon

Det er tid for en kort oppsummering og konklusjon for dette kapitlet, og da vil jeg se på empiri og tendenser under ett. Her vil jeg kort oppsummere hvilke forslag som er de mest relevante for å forklare tendensene i min empiri. Dette skal være med på å svare på problemstillingen *«hvilket bilde av det norske samfunnet blir barn presentert for gjennom Supernytt?»*. Først vil jeg oppsummere kriteriene for representativitet, deretter se på arenaenes og innholdet i disse faktiske representativiteten i Supernyttsendingene, og til slutt hvilke tendenser denne representativiteten peker på, og hvilke faktorer som kan forklare disse. forteller oss om forslagene, og deretter sette de i sammenheng med problemstillingen. Forslagene skaper denne fremstillingen:

Kriteriene for å kunne si noe om samfunnsbildet har vært representativitet med tanke på arenaer og innholdet i disse. For å gjøre dette her har jeg sett på bredden og dybden i fremstillingen av arenaer, i forholdet mellom harmoni og konflikt, og i selve konfliktdimensjonene. Det jeg har funnet er at det norske samfunnet er presentert bredt med tanke på arenaene og konfliktdimensjonene som finnes i det. Dybden forteller at samfunnet er hovedsakelig harmonisk, med tanke på forholdene mellom harmoni og latente konflikter. Dybden forteller også at noen arenaer (utdanning og familie) og konfliktdimensjoner (geografi) får større representativitet enn andre. Representativiteten danner tydelige tendenser i med tanke på at *det er* bredde, men også med tanke på dybden i fremstillingen av arenaer og konfliktdimensjoner. Tendensene har jeg knyttet til fire faktorer, som er med på å forklare hvordan samfunnet blir representert. Disse faktorene er at det er et fokus på barnerelevante arenaer og et fokus på å fremstille grunnleggende trekk i det norske samfunn i sendingene.

Tendensene peker også på at medias arbeidsmetoder kan være en forklaringsfaktor for tendensene gjennom hovedsakelig teknikker som *polarisering*, men også et fokus på å gi nyhetsdekning til de aktuelle nyhetssakene i samfunnet. Samfunnet som Supernytt presenterer og det teoretiske norske samfunnet jeg har laget med å slå sammen funksjonalismen og konfliktteori, er ganske like. Supernytt fokuserer på deler av samfunnet som er aktuelle for barn, men innholdet er mer i tråd med generelle trekk i samfunnet, med noen tendenser for barns relevans (generasjon). Samfunnets innhold blir også påvirket av Supernytts (som en del av media) arbeidsmetoder og fokus på aktualiteter. Det man da kan si om Supernytts bilde av samfunnet er som følger:

Supernytt er en nyhetsformidler som jobber tett på arenaen medias verdier og arbeidsmåter. Nyhetene som formidles er tett knyttet til programmets målgruppe, som er barn i 8-12 års alderen. Samfunnet som blir presentert i Supernytt er delvis på bakgrunn av Supernytt som en del av arenaen *media*, og delvis på bakgrunn av samfunnet Supernytt befinner seg i. Målgruppen hindrer ikke Supernytt i å gi en bred representasjon av samfunnets arenaer, men hovedtrykket i nyheter kommer fra arenaene *utdanning* og *familie*, altså de arenaene som er mest relevante for barn. Aktualiteter i nyhetene er også med på å skape et bredt bilde av samfunnet. Det er god balanse mellom harmoni og konflikter, men overvekten av latente konflikter skaper likevel et relativt harmonisk og stabilt bilde av samfunnet som helhet. Konfliktdimensjoner som blir presentert er de konfliktdimensjonene som samfunnet til en viss grad er opptatte av, men her er det også tegn til at målgruppen er med på å prege utvalget. Med dette mener jeg at i tillegg til de etablerte konfliktdimensjonene *geografi* og *moral*, ser vi at den mindre «relevante» dimensjonen *generasjon* er veldig godt representert. I henhold til mine analyser er det dette bilde som skapes av det norske samfunnet. I hvilken grad dette er Supernyttsredaksjonens intensjon, eller hvordan dette påvirker seeren, er et spørsmål for en annen gang.

Kapittel 6 – avslutning

Dermed er vi ved veis ende. I dette siste kapitlet i mitt forskningsprosjekt vil Jeg prøve å oppsummere så enkelt så mulig de svarene jeg har fått i forbindelse med mine forskningsspørsmål og problemstilling. Temaet for denne oppgaven har vært nyhetsformidling for barn, hvor jeg har sett på samfunnet som blir presentert gjennom nyhetskanalen Supernytt. Den konkrete problemstillingen for oppgaven har vært:

Hvilket bilde av det norske samfunnet blir barn presentert for gjennom Supernytt?

Forskningsspørsmålene jeg har jobbet med i forbindelse med den er:

1. Hvilke *deler* av samfunnet blir fremstilt i Supernytt?
2. Hvordan blir *innholdet* i disse delene synliggjort gjennom sendingene?
3. Hvilke overordnede *tendenser* i fremstillingen av samfunnets deler og innholdet finnes i Supernytts fremstilling av det norske samfunnet.
4. Hvilke *faktorer* kan forklare disse tendensene?

For å svare på spørsmålene har jeg laget et analyseredskap med utgangspunkt i de sosiologiske teoriene funksjonalismen og konfliktteori. Redskapet ble brukt til å gjøre en dokumentanalyse av 11 utvalgte Supernyttsendinger. Jeg har presentert empirien, og funnet en rekke tendenser som sier noe om hvordan Supernytt representerer arenaene og konfliktdimensjonene i samfunnet. Deretter har jeg analysert funnene mine og sett på noen faktorer som kan forklare disse tendensene.

Svarene på forskningsspørsmålene

Før jeg svarer på problemstillingen vil jeg presentere svarene på de fire forskningsspørsmålene.

Spørsmål nummer 1

På spørsmålet om hvilke deler av samfunnet som blir fremstilt i Supernytt, ser vi at 11 av de 14 delene/arenaene i samfunnet er fremstilt i mitt utvalg. Disse inkluderer vitenskap, rett, politikk, familie, utdanning, behandling, media, kunst, sivilsamfunn, idrett og transport. De

ekskluderte arenaene er økonomi, religion og militæret. Altså ser vi et bredt spekter av samfunnet gjennom sendingene. Dybden av disse heller mot en større representasjon av arenaen utdanning og familie.

Spørsmål nummer 2

I spørsmålet om innholdet i delene, ser vi at forholdet mellom harmoni og konflikt er ganske balansert. Med en liten overvekt av konflikt, blir samfunnet likevel fremstilt harmonisk på grunn av at konfliktene fremstilles mer latente (13 konflikter) fremfor manifeste (3 konflikter). Når det gjelder konfliktene, ser vi at 7 av 10 konfliktdimensjoner ble presentert i utvalget mitt. Disse er kjønn, klasse, generasjon, geografi, natur & miljø, moral og funksjonsevne. De ekskluderte var seksualitet, religion og etnisitet. Dette viser også at konfliktdimensjonene fikk en bred fremstilling gjennom Supernytt. Dybden i disse peker på at fremstillingen ligner på de generelle trekkene vi finner i det norske samfunnet.

Spørsmål nummer 3

Hvilke tendenser kom til syne i Supernytts fremstilling av samfunnet? I min empiri var det seks empiriske hovedtendenser som kom til syne. Disse var at samfunnet er bredt fremstilt med tanke på arenaer. Arenaene utdanning og familie fikk mest omtale i nyhetene. Med tanke på innhold var det balanse mellom konflikter og harmoni, og konfliktdimensjonene var bredt fremstilt på en hovedsakelig latent måte. Av konfliktdimensjonene var geografi den med mest omtale i nyhetene.

Spørsmål nummer 4

Hvilke faktorer kan forklare tendensene? Jeg har sett på fire faktorer som kan forklare tendensene. Disse er for det første at arenaer som er relevante for barn er prioritert i nyhetssakene. For det andre at nyhetssakene fokuserer på nyheter som er aktuelle i det generelle nyhetsbildet. For det tredje at medias rolle og teknikker i form av polarisering kommer tydelig frem i nyhetene. Og for det fjerde er grunnleggende tendenser i det norske samfunnet er synlige i nyhetene.

Oppgavens konklusjon

Etter å ha svart på de firer forskningsspørsmålene, er det mulig for meg å gi et godt svar på oppgavens problemstilling. Samfunnet vi i dag lever i er beskrevet av flere sosiologer med tanke på konfliktdimensjoner (Rokkan, 1989) og arenaer (Aakvaag, 2013). Svaret på min problemstilling må derfor sees i lys av de sosiologiske teoriene jeg har lagt til grunn (funksjonalismen og konfliktteori) for å danne et bilde av samfunnet. Det er nettopp representativiteten av og forholdene mellom disse teoriens beskrivelse av samfunnet (arenaer og konfliktdimensjoner) i Supernytt som danner grunnlaget for svaret på min problemstilling: «Hvilket bilde av det norske samfunnet blir barn presentert for gjennom Supernytt?» Er bildet barn får representativt i forhold til det bilde de to sosiologiske teoriretningene funksjonalismen og konfliktteori? Det svaret jeg kommer frem til i lys av min empiri, er at bildet Supernytt presenterer i sine sendinger er representativt med det bilde sosiologien gir oss. Unntakene er at noen arenaer er mer fremtredende i nyhetsbildet enn andre, aller mest arenaene utdanning og familie, som mest sannsynlig forklares gjennom et fokus på barns arenaer i sendingene. Bilde som skapes av det norske samfunnet gjennom Supernytt er som følger:

Barn som vokser opp og ser på Supernytt er svært utsatt for medias logikk og arbeidsmetoder, spesielt på grunn av polariseringen media bruker i fremstillingen av hendelser i samfunnet. Samfunnet som blir presentert gjennom nyhetene tilpasset barn og deres kognitive utgangspunkt. Med dette mener jeg at nyhetene fremstiller den delen av det norske samfunnet som barn er kjent med gjennom de arenaene som er mest relevante for dem selv. Altså er arenaene sortert hierarkisk med de mest barnerelevante arenaene (utdanning og familie) først, og deretter kommer de resterende i synkende relevant rekkefølge. Bredden av samfunnets arenaer kommer også godt til syne slik som den sosiologiske teorien funksjonalismen forventer. Spesielt gjennom nyhetsbildets aktualiteter som strekker seg over forskjellige arenaer. Dette er med på å skape et holistisk bilde av samfunnet. Altså at delene henger sammen i et helhetlig perspektiv. Dette skjer ved at vi ser hvordan ulike arenaer reagerer på like hendelser i samfunnet. For eksempel har vi sett hvordan politikere er med på bestemme over skoler på bakgrunn av helsemyndighetenes anbefalinger, og hvordan tiltakene rundt covid-19 påvirker familien. På grunn av den hierarkiske fremstillingen er samfunnet som kommer til syne gjennom Supernytt likevel tilpasset seeren (barn i alderen 8-12 år). For barn som ser programmet vil derfor de mest kjente arenaene i samfunnet fremstå som de delene hvor det er mest aktivitet. Innholdet i disse delene er hovedsakelig harmonisk. Selv i

saker som handler om konflikter ser vi at mesteparten av konfliktene fremstår som latente. Konfliktteorien er likevel godt representert med tanke på bredden av konfliktene. Men de konfliktene som presenteres i Supernytt skaper så få problemer i det norske samfunnet at vi stort sett finner oss i ulempene de medbringer. Derfor, med tanke på innhold, ligner det bilde av samfunnet som gis av Supernytt på det harmoniske samfunnet vi lever i.

Veien videre

Derfor vil jeg si at Supernytt gjør en relativt god jobb når det kommer til å skape et sosiologisk representativt bilde av samfunnet. Bilde som skapes er tilpasset barn, og det gjør en god jobb i å presentere det norske samfunnet slik det er. Om dette er bra eller dårlig skal ikke jeg si noe om. Svarene som er gitt i denne oppgaven med tanke på de forskjellige forskningsspørsmålene må sees i lys av utvalget av Supernyttseninger, som er i minste laget. Jeg kan derfor ikke si at svarene mine passer godt for å observere de små detaljene i bildet av samfunnet, men utvalget er nok til å gi et pek i riktig retning når det kommer til de mer generelle tendensene. For å kunne si dette med enda større sikkerhet, ville en forlengelse av studien vært ønskelig. Dette med å for eksempel undersøke flere programmer, eller flere årganger av Supernytt. Komplementære studier av avsender og mottaker kunne også hjelpe med å se hvordan redaksjonen jobber for å skape dette bilde av samfunnet, eller hva barn som seere sitter igjen med. Men dette er det som jeg har sagt tidligere en del forskning på fra før.

Som sosiologilærer betyr resultatet av min forskning at barna jeg skal undervise har fått et relativt godt bilde av samfunnet før jeg begynner min undervisning. Noe som er betryggende. For min del som lærer har jeg sett litt hva elevene jeg skal undervise potensielt sett har av kunnskap om samfunnet de lever i. Dette gir meg en fordel i planleggingen av undervisningen, siden jeg har et grunnlag for en forventning til hva elevene jeg skal undervise vil forstå.

Litteraturliste

Aakvaag, G. C. (2008). *Moderne sosiologisk teori*. Oslo: Abstrakt forlag.

Aakvaag, G. C. (2013). *Frihet: et essay om å leve sitt eget liv*. Oslo: Universitetsforlaget.

Brinkmann, S., & Tanggaard, L. (Red.). (2012). *Kvalitative metoder: empiri og teoriutvikling*. Oslo: Gyldendal akademisk.

Collins, R. (1994). *Four sociological traditions*. New York: Oxford University Press

Duedahl, P., & Hviid Jacobsen, M. (2010). *Introduktion til dokumentanalyse* Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Hagen, R. (2006). *Nyliberalismen og samfunnsvitenskapene: refleksjonsteorier for det moderne samfunnet*. Oslo: Universitetsforlaget.

Holann, L.R.R. (2013). *NRK som nyhetsformidler for barn - en casestudie av Supernytt* (Masteroppgave). Universitetet i Oslo, Oslo. Hentet fra <https://www.duo.uio.no/handle/10852/35648>

Joas, H., & Knöbl, W. (2009). *Social Theory: Twenty Introductory Lectures*. Cambridge: Cambridge University Press.

Nordal, J. (2019). *Nyheter i samfunnsfaget: En oppgave for læreren eller for Supernytt?* (Masteroppgave). Hentet fra <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/handle/10642/8732>

Schiefloe, P. M. (2011). *Mennesker og samfunn: innføring i sosiologisk forståelse* (2.utg.). Bergen: Fagbokforlaget

Ødegaard, T. L. (2013). *Formidling av nyheter til barn: Konstruksjoner av barndom og barnet som TV-seer i NRK-Supernytt* (Masteroppgave). Universitetet i Oslo, Oslo. Hentet fra <https://www.duo.uio.no/handle/10852/36813>

Supernyttepisoder:

Carlsen, N. L. (programleder). (2020, 14. januar). Supernytt 14. januar 2020 [Episode i TV-serie]. I Gulliksen, H. (redaktør), NRK Super. NRK.

<https://nrksuper.no/serie/supernytt/MSUM02011420/sesong-202001/episode-9>

Carlsen, N. L. & Ibrahim, S. (programledere). (2020, 4. februar). Supernytt 4. februar 2020 [Episode i TV-serie]. I Gulliksen, H. (redaktør), NRK Super. NRK.

<https://nrksuper.no/serie/supernytt/MSUM02020420/sesong-202002/episode-2>

Ibrahim, S. (programleder). (2020, 3. mars). Supernytt 3. mars 2020 [Episode i TV-serie]. I Gulliksen, H. (redaktør), NRK Super. NRK.

<https://nrksuper.no/serie/supernytt/MSUM02030320/sesong-202003/episode-2>

Carlsen, N. L. (programleder). (2020, 7. april). Supernytt 7. april 2020 [Episode i TV-serie]. I Gulliksen, H. (redaktør), NRK Super. NRK.

<https://nrksuper.no/serie/supernytt/MSUM02040720/sesong-202004/episode-7>

Ibrahim, S. (programleder). (2020, 5. mai). Supernytt 5. mai 2020 [Episode i TV-serie]. I Gulliksen, H. (redaktør), NRK Super. NRK.

<https://nrksuper.no/serie/supernytt/MSUM02050520/sesong-202005/episode-5>

Carlsen, N. L. (programleder). (2020, 2. juni). Supernytt 2. juni 2020 [Episode i TV-serie]. I Gulliksen, H. (redaktør), NRK Super. NRK.

<https://nrksuper.no/serie/supernytt/MSUM02060220/sesong-202006/episode-1>

Kristoffersen, R. T. (programleder). (2020, 18. august). Supernytt 18. august 2020 [Episode i TV-serie]. I Gulliksen, H. (redaktør), NRK Super. NRK.

<https://nrksuper.no/serie/supernytt/MSUM02081820/sesong-202008/episode-2>

Kristoffersen, R. T., Olsen, B. A. & Ibrahim, S. (programledere). (2020, 1. september). Supernytt 1. september 2020 [Episode i TV-serie]. I Gulliksen, H. (redaktør), NRK Super. NRK. <https://nrksuper.no/serie/supernytt/MSUM02090120/sesong-202009/episode-1>

Ibrahim, S. (programleder). (2020, 6. oktober). Supernytt 6. oktober 2020 [Episode i TV-serie]. I Gulliksen, H. (redaktør), NRK Super. NRK.

<https://nrksuper.no/serie/supernytt/MSUM02100620/sesong-202010/episode-4>

Olsen, B. A. (programleder). (2020, 3. november). Supernytt 3. november 2020 [Episode i TV-serie]. I Gulliksen, H. (redaktør), NRK Super. NRK.

<https://nrksuper.no/serie/supernytt/MSUM02110320/sesong-202011/episode-2>

Olsen, B. A. (programleder). (2020, 1. desember). Supernytt 1. desember 2020 [Episode i TV-serie]. I Gulliksen, H. (redaktør), NRK Super. NRK.

<https://nrksuper.no/serie/supernytt/MSUM02120120/sesong-202012/episode-1>